

Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava

ETICA PUBLICĂRII ȘTIINȚIFICE

Sandu Ștefan Antonio

Copyright Antonio Sandu

Copyright Unversitatea Ștefan cel Mare din Suceava

Reproducerea oricărei părți din prezentul volum prin fotocopiere, scanare, multiplicare neautorizată, indiferent de mediul de transmitere, este interzisă.

Suport de curs elaborat în cadrul proiectului „etică și integritate academică de excepție în cercetarea științifică și actul didactic”; implementator: Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, cu sprijin financiar din partea FDI2018, Domeniul 5, Îmbunătățirea calității activității didactice, inclusiv a respectării deontologiei și eticii academice. Cod proiect: CNFIS-FDI-2018-0545.

O serie dintre informațiile prezentate în acest capitol sunt în curs de publicare în limba engleză în volumul colectiv *Ethics in Research, Practice and Innovation* (coord.: A. Sandu, A. Frunză, E. Unguru), Editura IGI Global, SUA, în articolul intitulat *From the Ethics of the Project of Research to the Ethical Communication of Science. Particularities in the Social and Humanistic Fields* sau au fost prezentate parțial în Sandu, Antonio (2011). *Proiectul de cercetare în științele sociale. Jurnalul de studii juridice*, număr suplimentar, decembrie 2011, precum și în Sandu, Antonio (2012). *Metode de cercetare în știința comunicării. Curs universitar*. Editura Lumen.

Reproducerea unor idei exprimate anterior de autorii capitolului a fost semnalizată corespunzător prin citare, iar reproducerea unor fragmente scurte din articolele originale a fost realizată cu acordul editorului.

CUPRINS

Introducere	5
Forme de comunicare a științei și tipuri de publicare științifică	5
Calitatea științifică a publicațiilor ca îndatorire etică a cercetătorului	9
Elemente etice în procesul de publicare și comunicare a științei	11
Rețelele de cercetare și manipularea citărilor	13
Procesul de peer-review	14
Autoratul științific - Cine sunt autorii articolelor și cum se stabilește ordinea autorilor unui articol științific	19
Autoratul în filosofie și științele umaniste	21
Autoratul în științele naturii	21
Autoratul în medicină și științele vieții	22
Autoratul în științele sociale	22
Autorul fantomă - Ghostwriter	23
Afiliari	29
Acknowledgements	31
Citarea și aparatul critic	32
Câteva considerații cu privire la elementele constitutive ale unui articol de succes	38
Câteva informații cu privire la cel mai uzual traseu al lecturii la referenții publicațiilor științifice	40
Politicile Open Access ca echitate în distribuirea cunoașterii	41
Particularități etice în funcționarea instituțiilor specializate în comunicarea științei și publicare. Committee on Publication Ethics (COPE)	44
Sugestii de eseuri și teme de studiu	48
Bibliografie recomandată participanților la workshop	48
Index de termeni în domeniul eticii publicării	49
Bibliografie care a stat la baza alcătuirii prezentului suport de curs	49

Introducere

Publicarea rezultatelor cercetării este considerată ca parte a marketing-ului științei și a branding-ului personal al autorului și nu ca simpla îndeplinire a obligațiilor etice sau contractuale de diseminare a rezultatelor propriilor cercetări.

Publicarea științifică presupune o activitate laborioasă, care și-a format în timp o metodologie comunicațională proprie, diferită de celelalte forme de articol, cum este cel jurnalistic.

Tackling unethical authorship deals.

Sursa: Phys.org. Marcata ca disponibila pentru reutilizare de Google Images

Elaborarea articolului în concordanță cu

regulile din domeniu crește șansele ca acesta să atragă atenția reviewer-ilor și redactorilor jurnalelor științifice și, implicit, acceptarea articolului spre publicare. Odată publicat, articolul va atrage cititori interesați din rândul cercetătorilor din domeniu și ulterior citări în publicații de specialitate. Pentru jurnalele de specialitate, conformarea la aceste reguli este de obicei un semn de maturitate științifică și experiență editorială, trezind încrederea autorilor din domeniul în care jurnalul își propune să performeze (Sandu, 2011).

Forme de comunicare a științei și tipuri de publicare științifică

Distingem două categorii de publicații științifice, prima fiind cea în care se publică rezultatele efective ale cercetării și are ca scop îmbogățirea corpusului cunoașterii, iar cea de-a doua cu pronunțat caracter didactic, care face accesibilă cunoașterea viitorilor specialiști sau cercetători în formare.

Sursa imaginii: moleskinerie.com.
Marcata ca disponibilă pentru
reutilizare de Google Images

Deși ambele categorii de publicare sunt legitime în cariera unui cercetător, ele trebuie să fie delimitate clar după scopul publicației, atât pentru a ușura căutările celor care doresc să se documenteze într-un anumit domeniu, cât și pentru a ușura activitatea comisiilor care analizează calitatea actului științific sau didactic al autorilor. Știința cuprinde două dimensiuni fundamentale, anume descoperirea și expunerea. Descoperirea reprezintă o activitate laborioasă de edificare a unor noi concepte, modalități de gândire, paradigme, soluții constructive sau interpretative etc. Această dimensiune presupune generarea noului și este deseori denumită *cercetare fundamentală*.

Rezultatele transferului cercetării în tehnologie ar trebui publicate în jurnale și publicații accesibile managerilor care le pot utiliza în practică. Publicarea în jurnale ISI cu o cotare foarte înaltă fie obligă managerii de inovare să citească acele jurnale, care de fapt nu le sunt destinate, fie condamnă rezultatele transferului cercetărilor în tehnologie la a rămâne sterile (Sandu, 2011).

A aprecia munca unui cercetător exclusiv după criteriile publicării în reviste cu înalt prestigiu științific condamnă cercetarea la a fi separată de

producție sau de practica socială în genere. Regândirea marketingului cercetării în funcție de adresabilitatea unei cercetări nu exclude necesitatea rigorii științifice și controlului colegial – peer-review (Sandu, 2011).

Considerăm că publicațiile care au rolul de a promova rezultatele cercetării ar trebui să fie diferențiate de cele care au ca rol diseminarea rezultatelor cercetării în interiorul comunității științifice.

Nu considerăm că se poate stabili o ierarhie reală între cercetarea fundamentală și cea aplicată, întrucât ambele participă la progresul cunoașterii. Stimularea valorificării rezultatelor cercetării, prin promovarea acestora în afara cadrelor restrânse ale proiectelor în care au fost realizate, ar putea atrage o mai rapidă inserție a cunoașterii științifice în practica socială și, astfel, o mai rapidă trecere la „societatea bazată pe cunoaștere”.

O altă dimensiune a promovării științei o reprezintă rapida expunere a ideilor, modelelor și teoriilor față de publicul științific și academic. Aceasta se realizează prin intermediul cărților de specialitate și a cursurilor universitare. Putem formula întrebarea dacă realizarea unor astfel de cărți de specialitate și cursuri

reprezintă într-adevăr o muncă de cercetare sau este un alt domeniu al autoratului științific (Sandu, 2009).

Din punctul nostru de vedere, elaborarea unei cărți de specialitate reprezintă cercetare efectivă, sub aspectul selectării teoriilor celor mai semnificative și cu cele mai mari șanse de impact în practica profesională. Tot cercetare reprezintă elaborarea unor puncte de vedere asupra teoriilor expuse, care vor duce eventual la deschiderea unor noi domenii ale cercetării. Pe de o parte, nu putem afirma că se poate realiza cercetare fundamentală prin scrierea unor cărți, întrucât prea puține teorii științifice sau puncte de vedere absolut originale necesită o tratare atât de extinsă. Pe de altă parte, spațiul amplu de expunere oferit de un volum permite cercetătorului să își expună ideile într-un mod cât mai clar și argumentat, dar *in extenso*, subliniind posibile deschideri colaterale, abordări metodologice inedite, tipologii de înțelegere a realității științifice etc. Astfel că ideile expuse într-o carte cu valoare științifică ar trebui să prezinte pe larg cel puțin un punct de vedere original al autorului și să se centreze în jurul acestuia.

Research Find Loupe.

Sursa: Pixabay. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Book, text....

Sursa: Pixnio. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Rolul de promotor al științei pe care cartea științifică o are realizează o nouă deschidere aplicativă a teoriilor sau ideilor cuprinse în volum sau este o pseudoliteratură științifică.

Cartea științifică are și ea două niveluri de adresabilitate, experților și cercetătorilor dintr-un anumit domeniu, cărora să le furnizeze noi idei și direcții de cercetare, și respectiv profesioniștilor, cărora trebuie să le prezinte modele, tehnici sau tehnologii ce pot fi aplicate în activitatea practică. Cărțile care vizează experți și cercetători ar trebui să aibă un nivel mai ridicat de abstractizare și, ca atare, un public mai limitat.

Volumele care se adresează profesioniștilor ar trebui să fie construite astfel încât să fie accesibile cel puțin profesionistului de nivel mediu, pe care să îl ajute în practica sa profesională.

Cursurile universitare și manualele au misiunea de a disemina rezultatele științei în fața viitorilor profesioniști și/sau cercetători. Construcția acestora ar

- Etica publicării științifice

trebuie să se realizeze pornind de la principiul deschiderii orizontului studenților față de problematica expusă și punerea la dispoziția acestora a principalelor instrumente de exercitare a profesiei și/sau de realizare a cercetărilor. Expunerea unor teorii științifice sau practice, profesionale, nu ar trebui să vizeze caracterul de excelență al acestora, ci mai ales know-how-ul aplicării lor în practică. Ne punem astfel întrebarea: care sunt dimensiunile autoratului științific în elaborarea unor manuale profesionale? Acestea ar trebui analizate mai degrabă după criteriul eficienței practice a informației oferite și, în același timp, a deschiderilor conceptuale, decât după valoarea științifică și de noutate (Sandu, 2009).

Toate aceste tipuri de scriitură științifică generează, în felul propriu, avansul general al cunoașterii. Editarea de literatură științifică pune problema necesității calificării științifice a editorilor și ampla reprezentare profesională în colegiul redacțional. Dacă pentru știința fundamentală, vedem rolul referențelor ca fiind acela de a analiza metodologic demersul propus de autor, în cazul unei edituri științifice, rolul referențelor și redactorilor de carte științifică este acela de a aprecia existența unor elemente de originalitate în cadrul volumului, care să constituie premisele unei exploatare științifice viitoare. În cadrul manualelor și cursurilor universitare, aceștia ar trebui să se oprească la dimensiunea pragmatică a lucrării și la modul în care viitorii profesioniști pot extrage elemente de competență din studiul respectivului curs.

Sursa: KissPNG. Marcata ca disponibila pentru reutilizare de Google Images

Calitatea științifică a publicațiilor ca îndatorire etică a cercetătorului

Pentru ca un articol să fie acceptat la publicare, cercetarea propusă trebuie să aibă un anumit grad de noutate și, în același timp, să fie întemeiată pe cunoașterea științifică anterioară din domeniu. Din punct de vedere etic, trebuie să remarcăm inflația de cercetări și articole care sunt propuse în diverse jurnale, dar a căror rezultate nu aduc elemente de noutate și nu îmbogățesc cunoașterea în domeniu.

Sursa: gestiopolis.com. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Deși articolele pot fi bine scrise din punct de vedere tehnic și să aibă la bază cercetări valide din punct de vedere metodologic, acestea pot fi insuficiente pentru a aduce valoare domeniului, întrucât nu explorează și nu rezolvă o problemă reală de natură teoretică sau practică, ci reiau în alte condiții, experimentale sau de teren, cercetări a căror rezultate anterioare sunt cunoscute sau evidente. Această redundanță informațională este criticabilă din punct de vedere etic, întrucât introducerea articolului în circuitul științific, prin publicarea și indexarea în baze de date, aduce un balast informațional ce îngreunează activitatea de documentare a cercetătorilor onești din domeniu.

- Etica publicării științifice

Publicarea exclusiv cu scopul de a crește valoarea academică a persoanei, fără însă a produce valoare într-un anumit domeniu de cercetare, poate fi considerată fraudă științifică, prin accesul nelegitim la poziții academice.

Prezența unui articol într-un jurnal din fluxul principal nu trebuie considerată o garanție a calității acestuia și nici apariția articolului într-un jurnal din afara circuitului principal nu îl clasifică automat ca mai puțin științific. Cu toate acestea, un articol aflat în fluxul principal sau în reviste indexate în baze de date are mai multe șanse să influențeze avansul științei într-un anumit domeniu. Selecția literaturii ce urmează a fi citată ar trebui să aibă în vedere nu doar adecvarea și relevanța față de temă, ci și validitatea relativă și verosimilitatea rezultatelor cercetării.

David Hull (1988) susține că sistemul de cercetare este astfel configurat, încât se bazează pe recompensarea rezultatelor – sub forma creditului academic obținut de cercetători – și pedepsirea comportamentelor lipsite de onestitate științifică, astfel că ar trebui să fie suficient pentru a asigura credibilitatea rezultatelor cercetărilor publicate (Longino, 2016), chiar în lipsa verificării repetate – în maniera propusă de Popper (1972, 2008). Nevoia de încredere în rezultatele obținute anterior sau, mai exact, în onestitatea cu care au fost obținute – întrucât o caracteristică a cercetării științifice este frecvența schimbare a paradigmatelor explicative -, face să apară o exigență sporită cu privire la credibilitatea rezultatelor din perspectiva onestității acestora, dar și din cea a verificării lor primare prin sistemul de peer-review. Pe de altă parte, nevoia de a publica, tocmai pentru a obține respectivele credite academice, îi poate determina pe unii cercetători să apeleze la publicarea în jurnale care nu efectuează peer-review sau a căror peer-review este de calitate îndoielnică (Kelly, Sadeghieh, & Adeli, 2014). Deși publicarea în jurnale de calitate îndoielnică nu constituie propriu-zis o fraudă academică, acest lucru poate diminua credibilitatea academică a unui cercetător care publică exclusiv sau în mare parte doar în această categorie de jurnale.

Elemente etice în procesul de publicare și comunicare a științei

Dacă cercetarea de excelență se adresează unui public cu înalt grad de avizare, ea ar trebui promovată în publicații de notorietate, care sunt mai degrabă acceptate de cercetătorii de referință dintr-un anumit domeniu. Este cazul publicațiilor cotate ISI, cuprinse în primele două quartile - așa zisa „zonă roșie” a clasamentului efectuat de Clarivate Analytixics – fost ISI Thomson Reuters -, ca fiind jurnale cu cea mai mare notorietate în domeniu.

THOMSON REUTERS

Thomson Reuters Logo

Sursa: Wikimedia Commons. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

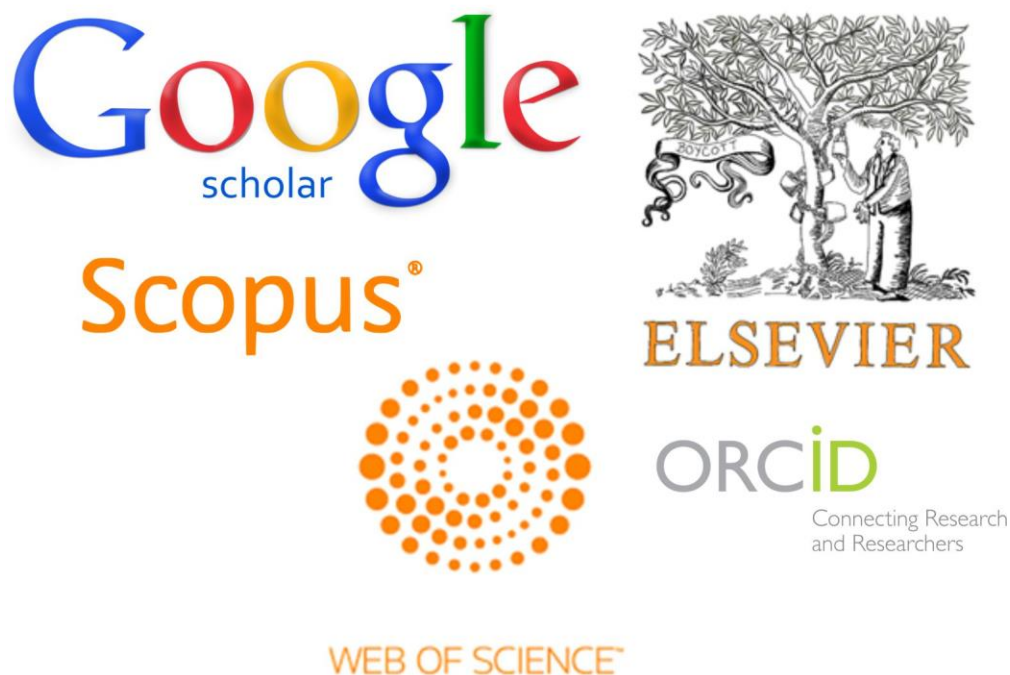
Clarivate
Analytixics

Clarivate Analytics

Sursa: Wikimedia Commons. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Jurnalele considerate semnificative într-un anumit domeniu au o rată de respingere a articolelor care variază între 30% și 70%, în funcție de poziționarea jurnalului în ierarhia națională și internațională sau de factorul de impact, elemente concretizate în numărul de articole disponibile pentru publicare. Multe dintre jurnalele importante în diferite domenii vor prefera să publice un număr mai mic de articole, cu șansa cea mai mare de a fi citate, eliminând articole corecte din punct de vedere științific, dar prezumate de redacție ca atrăgând mai puține citări. Clasificările internaționale, în special cele date de Clarivate Analytixics (fost ISI Thomson Reuters) și Scopus, au în vedere numărul de citări pe care articolele dintr-un jurnal le primesc într-o unitate de timp. Ca atare, jurnalele care doresc să intre în aceste clasificări, să se mențină și să obțină o poziție cât mai bună, vor admite cu preponderență sau chiar exclusiv articole validate din punct de vedere a corectitudinii științifice, despre care redactorii jurnalului apreciază că vor aduce citări. Din acest punct de vedere, un criteriu de selecție, neetic din perspectiva noastră, dar utilizat frecvent în practică, chiar în afara procesului de peer-review, este analiza citărilor anterioare ale publicațiilor respectivului autor în baze de date, proces pe care îl realizează redactorul șef. Chiar dacă un articol primește referințe favorabile de la review-eri, poate fi respins pentru că este considerat neatractiv pentru poziționarea publicației pe piața științifică.

- Etica publicării științifice

Elsevier logo. Sursa: twitter.com. Marcata ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Scopus logo. Sursa: Wikimedia Commons. Marcata ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Web of Science. Sursa: MU Libraries - University of Missouri. Marcata ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Google Scholar logo. Sursa: Wikimedia Commons. Marcata ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

ORCID logo with tagline. Sursa: Wikimedia Commons. Marcata ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Existența unor platforme precum ORCID și calcularea unor indicatori scientometrici, cum ar fi factorul hirsch, pot încuraja acest comportament al redactorilor jurnalelor, în dorința legitimă de a se poziționa cât mai bine în clasamentele care iau ca punct de referință numărul de citări, cum ar fi cele legate de factorul de impact sau de articole *influence score*, care pot fi înclinați să respingă mai ușor articolele provenite de la cercetători aflați la începutul carierei, care au o capacitate limitată de a atrage citări prin alte mijloace decât valoarea intrinsecă a articolului și să admită cu mai multă ușurință cercetători seniori, care fac parte din rețele formale sau informale de cercetare și care atrag, astfel, citări din interiorul rețelei. Rețelele de cercetare sunt legitime și încurajate în a se forma, tocmai pentru a încuraja dezvoltarea unui anumit domeniu de cercetare.

Rețelele de cercetare și manipularea citărilor

Cercetătorii care studiază în cadrul aceluiași domeniu se cunosc astfel între ei, în mod direct, prin participarea la congrese sau stagii de cercetare, sau indirect, doar din lecturarea constantă a articolelor publicate de ceilalți membri ai rețelei. Astfel, la nivelul rețelelor de cercetare apar influențe reciproce, traduse inclusiv prin citări ale membrilor rețelei între ei.

O eroare de natură etică implicată de existența rețelelor de cercetători este manipularea factorului de impact al jurnalelor și, în general, al indicatorilor scientometrici, prin citare reciprocă a membrilor unei astfel de rețele, mai ales de natură informală, indiferent dacă articolul a fost utilizat sau nu ca sursă de documentare pentru respectivul proiect sau articol.

O altă practică este obligarea directă sau indirectă, inclusiv prin existența unei cutume la nivelul instituției de cercetare, a studenților doctoranzi să citeze publicațiile îndrumătorilor acestora, sau/și a membrilor comisiei de evaluare a tezelor. Această practică, legitimă în sine, atunci când doctorandul lucrează într-un proiect de cercetare comun împreună cu coordonatorul sau la un proiect care se bazează pe rezultate anterioare ale coordonatorului, devine frauduloasă când sursele citate nu au nicio legătură cu lucrarea doctorandului, dar vin doar în sensul creșterii vizibilității științifice a coordonatorului. O altă practică informală întâlnită este sugestia coordonatorului către doctorand sau către membrii echipei de cercetare de a evita citarea unui cercetător sau grup de cercetători cu care coordonatorul se află în conflict sau în competiție.

În cazul unor articole cu calitate științifică egală, o parte dintre revistele care își pun problema insuficienței spațiului editorial ar putea prefera mai întâi un autor cu un indice de citare mai mare, un autor care a mai publicat în respectivul jurnal, aducându-i astfel citări, și abia pe ultimul loc un autor care nu a mai publicat anterior. Existența unui număr semnificativ de articole publicate de un autor, dar necitate ulterior, poate atrage diminuarea șanselor de publicare în reviste importante.

Procesul de peer-review

Procesul de peer-review, alături de cel al replicabilității rezultatelor, este reprezentat de metodele de asigurare a credibilității unei producții științifice, atât la nivelul proiectului de cercetare, cât și la cel al publicării rezultatelor (Longino, 2016). În ceea ce privește procesul de peer-review, acesta asigură o evaluare a calității cercetării din perspectiva metodologiei utilizate, a originalității și a semnificației acesteia pentru domeniul de cercetare și pentru știință în genere.

Studiu de caz adaptat după cazurile prezentate pe site-ul Comitee of Publication Ethics (COPE)

Caz COPE 18-03 din 2018

Prezentarea cazului:

Echipa redacțională a editurii (diferită de cea a jurnalului) a sesizat că un membru al echipei redacționale a unui jurnal, responsabil de număr (*handling editor*), a formulat în răspunsul către autor, în urma procesului de peer-review, o serie de recomandări, printre care și citarea unui articol scris chiar de editorul în cauză. În urma analizei activității respectivului editor, s-a constatat că în corespondența editorului cu autorii au apărut de 50 de ori recomandări de citare pentru propriile sale lucrări. O parte dintre aceste recomandări au provenit din comentariile reviewer-ilor. Redactorul șef al publicației și comitetul științific al acesteia nu au identificat o motivație științifică solidă a acestei solicitări de includere a unor citări în cuprinsul aricolelor. În răspunsul său, editorul responsabil a arătat că sugestiile referitoare la citarea propriilor articole au fost realizate deoarece acestea îi erau cele mai familiare. Considerând investigația inițiată de redactorul șef și de comitetul științific al jurnalului ca fiind ofensatoare, acesta a demisionat din funcția de redactor responsabil. Luând act de demisia redactorului responsabil, redactorul șef și comitetul de redacție au considerat cazul închis. Ca măsuri suplimentare, editura a considerat necesară o instruire a tuturor redactorilor responsabili care acționează la oricare dintre jurnalele editurii cu privire la regulile de etică editorială și standardele de bună practică formulate de COPE. A fost realizat un manual de bune practici a editorilor, în care a fost inclus codul etic al jurnalului și a fost distribuit către toți redactorii și editorii jurnalelor care apar în editura respectivă.

Recomandările COPE:

În concordanță cu ghidul etic pentru peer-review-eri formulat de cope, reviewer-ii sunt sfătuiți să se abțină de la a recomanda spre citare lucrări proprii sau ale unor colegi cu care colaborează strâns, cu scopul de a crește propria vizibilitate și indicii de citare, cu excepția situației când această citare este justificată din motive strict academice. Reviewer-ii și editorul responsabil pot sugera citarea unor articole, dar acestea trebuie să aibă legătură exclusiv cu creșterea calității

articolelor și efectuarea respectivelor citări și nu trebuie să fie o condiție necesară pentru acceptul la publicare, ci o recomandare cu caracter orientativ. De asemenea, Forumul Editorilor membri COPE a recomandat editurii să reamintească reviewer-ilor responsabilitățile pe care le au și să le pună ca resursă suplimentară la dispoziție Ghidul Etic pentru Peer-Reviewer-i formulat de COPE (COPE Council, 2017).

O serie de cercetări (Lee, 2012) sugerează existența unor serioase biasuri în procesul de peer-review, chiar în jurnalele bine cotate din punct de vedere al calității științifice, mai ales în domeniul științelor socio-umane, legate de conservatorismul reviewer-ilor referitor la metodologia utilizată, cercetările transparadigmatice, care pun sub semnul întrebării perspectivele teoretice care constituie mainstreamul științific al domeniului etc. În anumite situații au existat cazuri de discriminare legată de genul sau naționalitatea cercetătorilor –probabil datorate mai degrabă editorilor jurnalelor decât peer-reviewer-ilor, în cursul procesului de blind peer-review (Kelly et al., 2014). Acestor rezultate, cu privire la limitele utilizării peer-review-ului ca unic mecanism de selecție a proiectelor și publicațiilor științifice, li se adaugă o altă serie de critici, legate de inconsistența review-urilor pentru aceeași lucrare (Lee, 2012), când un reviewer sugerează respingerea de la publicare pe baza unor metodologii

sau rezultate considerate eronate, iar un altul recomandă la publicare, pe baza acelorași metodologii și rezultate. Mai mult, în domeniul socio-uman este posibilă respingerea unui articol sau proiect de cercetare pe baza incongruenței dintre perspectiva ideologică a reviewer-ului și fondul ideatic sau chiar rezultatele empirice obținute de cercetător.

Cele mai radicale critici ale procesului de peer-review afirmă ca acesta este inutil în asigurarea calității științifice a publicațiilor, datorită subiectivității reviewer-ilor (Harris, 2009). Fiona Godlee, editor la British Medical Journal, unul dintre

Scientific review. Sursa: Wikipedia. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Feedback images. Sursa: Pixabay. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Review images. Sursa: Pixabay. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

cele mai respectabile jurnale în domeniul medicinei, a realizat un experiment, introducând într-un articol deja acceptat la publicare 8 erori intenționate și apoi trimițându-l la 420 de reviewer-i. 221 dintre aceștia au identificat două dintre erori, în timp ce 16 % dintre review-eri nu au identificat nicio eroare (Harris, 2009).

- Etica publicării științifice

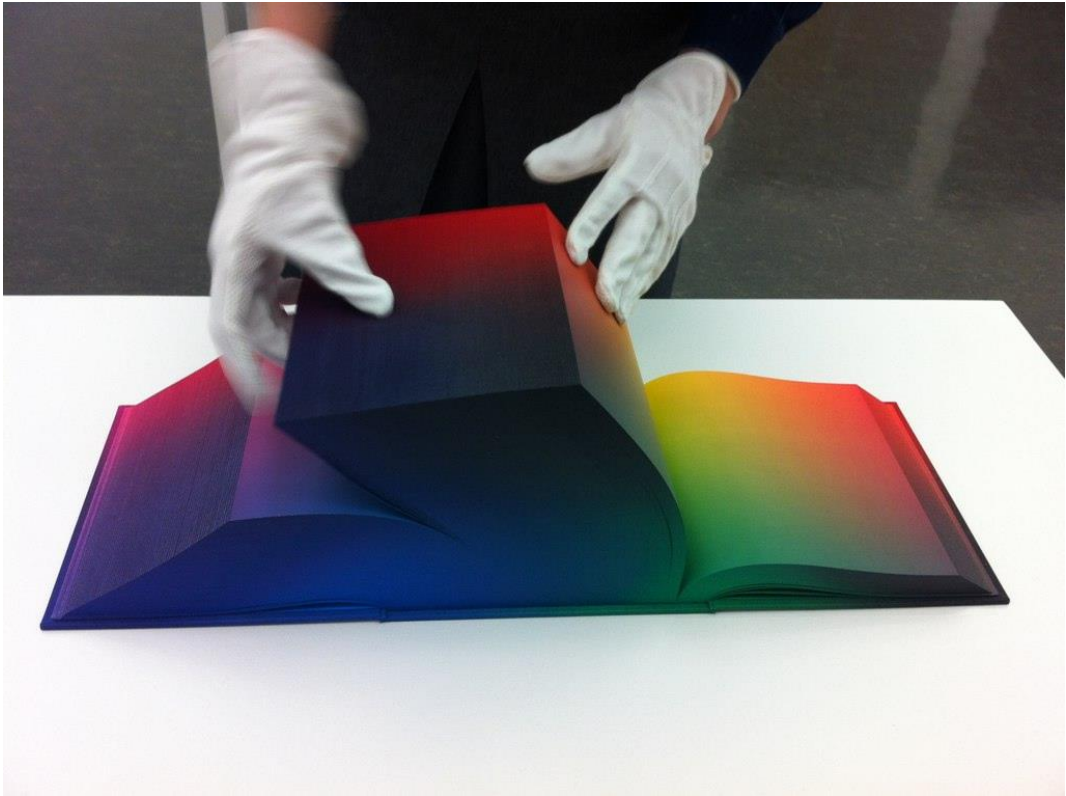
O serie de limite ale utilizării sistemului de peer-review în evaluarea producției științifice contemporane sunt:

◆ subiectivitatea reviewer-ilor își poate pune amprenta asupra calității procesului de peer-review; în general, jurnalele importante solicită opinia mai multor review-eri pentru a-și fundamenta decizia de acceptare sau respingere la publicare; în multe situații, însă, opinia unui singur reviewer este utilizată în justificarea deciziei de respingere la publicare, fără ca opiniile reviewer-ului să fie puse în discuția autorilor articolului; în unele cazuri, de exemplu, în evaluarea unei propuneri de proiect de cercetare (Popa, 2016) există o etapă de *rebuttle*, în care propunătorii proiectului își exprimă opiniile față de poziția evaluatorilor, contraargumentând-o; tot referitor la subiectivitatea reviewer-ilor, aceasta se manifestă în disponibilitatea de a da sfaturi de îmbunătățire a articolelor care ar merita publicate, dar nu întrunesc în opinia reviewer-ilor toate cerințele pentru publicare în forma propusă;

◆ timpul lung de desfășurare a procesului de peer-review în cazul anumitor jurnale, care au un număr mare de articole propuse spre publicare, poate dura și până la doi ani, care trec între momentul trimerii articolului în forma inițială și cel al publicării, după câteva runde de retrimiteri și reevaluare succesive, procesul de peer-review încetinind practic procesul editorial, făcând nerelevante o serie de date sau făcând ca, în cazul unei teorii similare, un cercetător să piardă prioritatea asupra acesteia în fața altuia, care a apelat la un alt jurnal, cu publicare mai rapidă; o soluție parțial utilizată de jurnale este să publice în cuprinsul articolului data la care a fost propus și cea la care a fost acceptat;

◆ sistemul de peer-review este dificil de utilizat în detectarea publicațiilor frauduloase, care se bazează pe falsificarea datelor, deoarece reviewer-ul nu are acces direct la datele pe care se bazează articolul (Harris, 2009), ci doar la cele menționate, care pot fi adevărate sau falsificate, inclusiv prin trunchierea lor și prezentarea doar a celor care susțin ipotezele cercetătorilor;

◆ numărul limitat de cercetători care acceptă să activeze ca peer-reviewer pentru diversele organisme finanțatoare sau jurnale științifice, mai ales în condițiile în care această activitate, cel puțin în cazul majorității jurnalelor, este benevolă (Kelly et al., 2014); în aceste condiții, unele jurnale acceptă ca referenți cercetători cu o mai mică experiență în domeniu și care, chiar în ciuda bunelor intenții și a onestității acestora și a jurnalului, pot face peer-review-uri incorecte sau incomplete, fie grăbindu-se să respingă articole, fără a le da sugestii de îmbunătățire, fie să le accepte, dar cu foarte puține sugestii sau chiar fără astfel de sugestii;

Sursa: Flickr. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

◆ posibilele fraude etice în elaborarea review-ului, când personalități din domeniu resping proiecte de cercetare sau articole care le-ar pune sub semnul întrebării propriile rezultate anterioare (Harris, 2009) - ori pur și simplu ar constitui o competiție față de aceștia – sau, dimpotrivă, acceptarea cu maximă ușurință a proiectelor sau articolelor venite de la membrii rețelelor formale, dar mai ales informale de cercetători care se sprijină reciproc;

◆ o lipsă de claritate în privința dreptului de reproducere (copyright) asupra sugestiilor efectuate de reviewer în cadrul procesului de peer-review ridică întrebarea dacă sugestiile oferite de review-er devin proprietatea intelectuală a autorului articolului; în ipoteza în care articolul include sugestiile, dar este publicat într-un alt jurnal decât cel pentru care s-a efectuat peer-review-ul, apare problema dacă utilizarea acestora fără menționarea sursei reprezintă sau nu plagiat (Poff, 2017); dacă reviewer-ul detine copyright-ul, atunci dilema este dacă asta ar trebui menționat cel puțin în acknowledgement sau în bibliografie (dar în acest caz ar dispărea caracterul anonim al review-ului), iar dacă dreptul de copyright se transferă automat către autorul articolului, apare problema dacă mai sunt reviewer-ii motivați să ofere sugestii valoroase autorilor, știut fiind că ideile lor vor fi încorporate în articol, fără a li se acorda niciun credit; în prezent, o inițiativă a Clarivate Analytics facilitează obținerea recunoașterii calității de reviewer prin

- Etica publicării științifice

intermediul site-ului Publons, dar acest lucru se realizează de o manieră generală, fără a fi menționate contribuțiile reviewer-ilor la fiecare articol în parte;

posibilitatea unor false review-uri, prin conturi fictive de reviewer, aparținând în fapt autorului articolului sau colaboratorilor acestuia (Poff, 2017); această posibilitate apare în cazul jurnalelor, dar și a liniilor de finanțare a cercetării care cer autorului să indice o posibilă listă de referenți în domeniul articolului, din care jurnalul sau finanțatorul să aleagă un anumit număr ca referenți.

Studiu de caz adaptat după cazurile prezentate pe site-ul Comitee of Publication Ethics (COPE)

Caz COPE 97-02 din 1997

Prezentarea cazului:

Pentru a verifica eficiența procesului de peer-review, un jurnal a efectuat o cercetare aleatorie a articolelor propuse spre publicare (*a randomised controlled trial of papers submitted to it*) fără a avea consimțământul informat din partea autorilor. Unul dintre autori a aflat de acest lucru și a formulat obiecții. Întrebarea formulată de jurnal către COPE este aceea dacă jurnalul avea nevoie de consimțământul autorilor pentru a efectua această verificare.

Recomandările COPE:

În situația dată, un consimțământ informat obținut de la autori poate duce la distrugerea validității acestuia (COPE, 1997). În răspunsul formulat de COPE apare ideea că jurnalul ar trebui să informeze în cadrul secțiunii de informații pentru autori că astfel de sondaje pot avea loc din timp în timp și că lucrările acestora pot fi utilizate în sondaje de evaluare a eficienței procesului de peer-review. Autorii ar trebui să aibă posibilitatea de a se retrage (a refuza ca lucrarea lor să facă subiectul unor astfel de sondaje).

În ciuda acestor limite ale utilizării peer-review-ului în procesul editorial, aceasta rămâne forma curentă de evaluare a calității științifice a proiectelor de cercetare și a rezultatelor cercetării propuse spre publicare în articole sau cărți.

Autoratul științific - Cine sunt autorii articolelor și cum se stabilește ordinea autorilor unui articol științific

Autorii articolelor științifice sunt, în general, cei care participă la elaborarea cercetării și redactarea articolului propriu-zis. În cercetarea teoretică, cum ar fi cea filosofică, juridică, politică, unul sau cel mult câteva persoane participă la toate etapele cercetării.

Work, group, space....

Sursa: PxHere. Marcata ca disponibila pentru reutilizare de Google Images

Rules Hand Write

Sursa: Pixabay. Marcata ca disponibila pentru reutilizare de Google Images

În științele exacte și ale naturii și parțial în științele sociale, acolo unde cercetarea este mai vastă, există un număr mare de persoane care participă la cercetare, atât în fazele preliminare, de culegere a datelor experimentale, cât și în cele de elaborare a concluziilor și de redactare a articolului.

Pe lângă aceștia, un număr de specialiști pot da feed-back semnificativ în elaborarea articolului, mai ales din partea coordonatorilor grupului de cercetare sau a coordonatorilor științifici ai tezelor de disertație ori doctorat, care adesea se implică efectiv în elaborarea cercetării și redactarea tezelor. Karl Swedberg (2008) arată că definiția autoratului științific și o interpretare clară asupra căror persoane sunt îndreptățite să semneze un articol sunt departe de a fi clarificate în literatura de specialitate.

Jurnalele din diferitele domenii ale științei aplică reguli diferite în ceea ce privește includerea unui conducător în lista de autori și ordinea autorilor. Swedberg (2008) arată că, pentru ca o persoană să fie pe lista de autori, aceasta ar trebui să aibă contribuții semnificative din punct de vedere intelectual în cel puțin unul dintre domeniile: conceperea și proiectarea lucrării, achiziția datelor, analiza și interpretarea datelor, analiza statistică, supervizarea științifică a cercetării, elaborarea unui draft al articolului, formularea unor recenzii substanțiale, cu un important conținut intelectual.

- Etica publicării științifice

În funcție de domeniul științific în care apare o lucrare, există o serie de standarde relative diferite cu privire la *cine se încadrează* în criteriile pentru a fi considerat autor al unei lucrări și care este ordinea în care autorii unei lucrări ar trebui menționați în structura autoratului (Kennedy, 1985). Există domenii de cercetare, cum ar fi filosofia, dreptul, filologia, matematica, în care autoratul usual este format dintr-un singur autor, în timp ce pentru alte domenii, printre care medicina, fizica, diversele ramuri ale ingineriei, cel mai frecvent publicațiile sunt elaborate de mai mulți autori împreună. Există situații, în domenii precum fizica particulelor sau în medicină, în care numărul de autori depășește 100, iar astfel de cazuri nu sunt singulare, fiind evidențiată publicarea unor articole cu nu mai puțin de 500 de autori (Regalado, 1995). În 2015, articolul care anunța descoperirea bosonului Higgs -supranumit particula lui Dumnezeu - a avut 5154 de autori (Castelvecchi, 2015). Acest număr deosebit de mare de autori este legat de cercetările efectuate de echipe internaționale ce activează în cadrul unor laboratoare cum este cel de fizica particulelor de la CERN, cercetări în care fiecare dintre cei nominalizați în calitate de autor și-au adus o contribuție importantă (Tschardtke, Hochberg, Rand, Resh, & Krauss, 2007).

În cazul articolelor cu mai mulți autori, ponderea contribuției fiecăruia este diferită și, ca atare, din rațiuni de evidențiere cât mai exactă a creditului academic pe care fiecare dintre autori ar trebui să îl primească pentru propria contribuție, este necesară stabilirea ordinii autorilor, care să reflecte participarea acestora la cercetare (Tschardtke et al., 2007).

În mod tradițional, în majoritatea domeniilor de publicare academică se consideră ca primul autor are cea mai mare contribuție și, prin urmare, ar trebui să primească și cea mai mare recunoaștere pentru articolul publicat. În anumite domenii există uzanța ca, în cazul în care contribuția autorilor a fost egală, aceștia să fie trecuți în ordine alfabetică (Waltman, 2012) – este cazul matematicii și al științelor economice - și să existe o mențiune fie într-o notă de subsol, fie în acknowledgement cu privire la contribuția egală a acestora. De asemenea autorii sunt invitați de multe reviste să declare într-o notă de subsol contribuția fiecăruia la realizarea cercetării și a articolului.

Sursa: avogdil.no. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

În domenii precum cele biomedicale, dar mai nou și în domeniul social, o importanță similară primului autor o capătă ultimul autor, fiind adesea considerat cel care a supervizat și/sau coordonat cercetarea (Tschardtke et al., 2007). Cu toate acestea, în multe situații prezența ca ultim autor nu denotă o contribuție semnificativă în mod real și nici o poziție de coordonare în cadrul cercetării.

Datorită creșterii numărului de autori și a regulilor din ce în ce mai superflue de definire a autoratului, multe jurnale științifice din diferite domenii, în special biomedicale, au renunțat la termenul clasic de autor în favoarea celui de contributor (Rennie, Yank, & Emanuel, 1998). Acești autori atrag atenția asupra faptului că definiția clasică a autoratului, valabilă pentru lucrările cu un singur autor sau cu mai mulți autori a căror contribuții sunt evidențiate distinct, este mai puțin operantă în cazul articolelor cu mai mulți *contributori*, fiecare având o contribuție specializată în conformitate cu propriile competențe academice, ceea ce face ca responsabilitatea să fie diluată, autorii asumându-și corectitudinea și onestitatea muncii celorlalți, activitate pe care de multe ori nu o pot verifica sau superviza. Aplicarea termenului contributor ar trebui făcută simultan cu menționarea exactă a contribuției fiecăruia, astfel încât publicul să fie avizat de responsabilitățile fiecărui participant la cercetare. Acest lucru apare în contextul publicării articolelor cu mulți autori, care au avut o contribuție esențială la cercetare, dar foarte mică sau inexistentă la redactarea efectivă a articolului. O altă motivație a înțelegerii autorilor unei lucrări ca fiind mai degrabă contributori este relativa generalizare a *autoratului* cadou (*gift authorship*), când o serie de persoane, în general cu funcție de răspundere în instituția de cercetare, fără contribuție particulară la respectiva cercetare, dar cu un rol important în finanțarea proiectului de cercetare sau în managementul acestuia, sunt trecuți autori onorifici pe diferite articole rezultate din cercetare.

COPE, la rândul său, apreciază că singurii în măsură să stabilească structura autoratului sunt autorii înșiși, iar jurnalele științifice nu ar trebui să intervină în dispute privind autoratul.

Autoratul în filosofie și științele umaniste

În domeniul filosofiei și, în general, al științelor umaniste nu există reguli formal stabilite în ceea ce privește autoratul în cazul mai multor autori, deoarece lucrările din aceste domenii sunt rareori realizate în coautorat, dar chiar și așa nu sunt rezultate în urma unor ample cercetări interdisciplinare în care identificarea contribuției fiecărui autor să fie dificilă. Există un număr din ce în ce mai mare de articole, mai ales din domeniul eticii și al filosofiei științei, în care sunt cooptați autori din domeniul științific respectiv, dar numărul de autori al unui articol rămâne în limitele maxime de doi, cel mult trei autori pe articol, ceea ce face aplicabilă regula proporționalității dintre poziția în autorat și contribuția adusă.

În cazul colaborării unor cercetători din domeniile umaniste în cadrul unor proiecte transdisciplinare, devenită o practică relativ curentă mai ales în domenii precum consultanța etică, bioetică și evaluarea etică a tehnologiilor, participarea autorilor umaniști la structura autoratului este gestionată după regulile din domeniul principal al jurnalului în care se publică articolul.

Autoratul în științele naturii

În domeniul științelor naturii nu există reglementări general valabile pentru

- Etica publicării științifice

întreg domeniul, dar jurnalele publică în cadrul secțiunilor de instrucțiuni pentru autori informații cu privire la persoanele care se *califică* pentru a fi menționați ca autori. În general, pot fi trecute ca autori persoanele care au avut o contribuție semnificativă la designul cercetării, elaborarea cercetării și la redactarea articolului ce urmează a fi publicat, putându-și asuma răspunderea și meritele pentru articol. În cazul în care contribuția fiecărui autor nu este explicit menționată, aceștia își împart în mod egal meritele și responsabilitatea pentru articol (CSEPP, 1995).

Autoratul în medicină și științele vieții

În domeniul medical și al științelor vieții, autoratul științific este reglementat prin reguli instituite de *Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals* [Recomandări pentru comportamentul, raportarea, editarea și publicarea lucrărilor științifice în revistele medicale], *elaborate de International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE)* [Comitetul Internațional al Editorilor de Jurnal Medical], *numit Grupul de la Vancouver, după localitatea unde s-a desfășurat prima întâlnire a Comitetului (ICMJE, 2017)*.

Pentru ca o persoană să fie considerată autor al unei lucrări, aceasta trebuie să îndeplinească fiecare dintre cele patru criterii de mai jos:

- ◆ să fi contribuit substanțial la designul cercetării, la culegerea sau analiza și interpretarea datelor;
- ◆ să fi elaborat o revizuire critică a articolului;
- ◆ să fi realizat ultima versiune aprobată pentru publicare a articolului;
- ◆ să își fi asumat responsabilitatea pentru întregul articol, inclusiv asupra problemelor legate de etica cercetării și integritatea academică (ICMJE, 2017).

În conformitate cu regulile Vancouver, obținerea finanțării pentru proiect sau chiar simpla supervizare a grupului de cercetare, fără o contribuție efectivă la partea de cercetare prezentată în articol, nu constituie autorat (Sauermaun & Haeussler, 2017; Tsao & Roberts, 2009).

Autoratul în științele sociale

În științele sociale, autoratul, atunci când lucrarea are mai mulți autori, este stabilit în general după reguli similare celor din domeniul medical, Ghidul APA indicând faptul că o persoană care a contribuit semnificativ la cercetare, inclusiv la designul acesteia, sau a participat la analiza statistică sau de altă natură a datelor, ori a contribuit cu idei importante la elaborarea articolului, poate fi considerată autor (APA, 2001:350).

În general, nu se califică drept autori persoanele care au contribuit doar la culegerea datelor, de exemplu operatorii de teren, dar nu și la partea de concepție a cercetării sau de redactare efectivă a lucrării. De obicei, contribuția acestora se menționează în acknowledgement.

Autorul fantomă - Ghostwriter

Ghostwriting

In definiția cea mai strictă, orice ajutor primit de un autor în scrierea unei lucrări științifice și nesemnălat ca atare fie în autorat, fie în acknowledgement este denumit scriere fantomă - ghostwriting (Langdon-Neuner, 2008).

Autorii sunt responsabili de menționarea corectă a fiecărui ajutor primit în elaborarea articolului.

Scriitura fantomă a apărut și s-a dezvoltat în domenii precum literatura, arta în general, inclusiv cea cinematografică, dramaturgia, dar și compoziția muzicală. Este de tradiție utilizarea ghostwriting-ului în domeniul politicii, discursurile politicienilor fiind redactate de consilierii acestora. Majoritatea documentelor oficiale, inclusiv actele normative, regulamentele etc., au alți autori decât semnatarii oficiali ai acestora. Numele persoanei care scrie în locul semnatarului oficial poate fi transparent sau păstrat confidențial, în funcție de specificul înțelegerii și/sau contractului dintre părți – semnatarul documentului și ghostwriter-ului.

Tele Typist (ghostwriter)

Sursa: Flickr. Marcata ca disponibila pentru reutilizare de Google Images

- Etica publicării științifice

În multe situații, un ghostwriter este angajat pentru a exprima mai bine ideile persoanei interesate să le comunice, dar a cărei abilități de exprimare în scris sunt mai puțin dezvoltate decât a celui care realizează scrierea profesionistă.

Angajarea unei persoane să trimită corespondența în numele unei celebrități sau să posteze articole în numele acesteia pe blogul său reprezintă o activitate de ghostwriter, mai ales atâta vreme cât creditul pentru respectivele articole este asumat de respectiva celebritate, eventual fără a se menționa contribuția reală a ghostwriter-ului.

Ghostwriting

Sursa: Wikipedia. Marcata ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Ghostwriterii pot avea niveluri diferite de implicare în realizarea unei lucrări științifice în numele unei alte persoane, de la simpla corectură și redactare a textului, până la elaborarea completă.

În această situație se încadrează activitatea de editare profesionistă a unui text (copy-editing), care doar reformulează într-un limbaj

adecvat ideile autorului-autorilor, fără a interveni în structura ideatică a textului. Apelul la astfel de editori profesioniști este permis din punct de vedere științific, fiind de multe ori recomandat chiar de marile edituri științifice internaționale, mai ales în situația în care limba de publicare, de obicei limba engleză (Springer, n.d.), nu este limba maternă a autorului. Oferim ca exemplu serviciile de copy-editing oferite de firme precum Editage (<https://www.editage.com/>), care își trece în palmares peste 881.000 de lucrări corectate, 269.000 de autori și peste 2.000 de editori experți. Firma Editage colaborează în mod direct cu Committee of Publication Ethics (COPE).

În mediul academic, o practică similară este aceea de redactare a lucrărilor științifice la comandă, fie teze de licență, disertație, doctorat, articole științifice sau chiar cărți. Ofertanții unor astfel de servicii își fac publică reclamă pentru serviciile prestate (<https://www.infoteze.com/>), garantând calitatea, personalizarea și confidențialitatea serviciilor (<http://megateze.md/>).

Print screen după sursa <https://www.infoteze.com/>

Print screen după sursa <http://megateze.md/>

O utilizare neetică a ghostwriting-ului este identificată în domeniul medical, când cercetări realizate cu scopul de a promova un anumit produs farmaceutic sunt efectuate de multe ori cu încălcarea eticii cercetării științifice, prin falsificarea rezultatelor sau omiterea rezultatelor nefavorabile, sunt elaborate de ghostwriteri angajați de respectiva firmă producătoare de medicamente și publicate sub numele unor specialiști din domeniu, cu acceptul lor sau, uneori, chiar fără acceptul acestora. Astfel, se induce ideea de verificare științifică a unui produs sau a unei tehnologii și se distorsionează încrederea publică (Moffatt & Elliott, 2007) în respectiva tehnologie medicală (Langdon-Neuner, 2008). Desigur, utilizarea ghostwriting-ului pentru a promova cercetări frauduloase nu este o problemă doar

- Etica publicării științifice

în domeniul medical, cercetări pseudoștiințifice realizate la comandă fiind evidente în majoritatea domeniilor științelor sociale, economice, juridice.

Pentru a evita astfel de situații, mai ales în cazul articolelor de tip recenzie, de produs sau tehnologie, unele jurnale solicită autorilor să declare dacă au scris personal articolul sau au utilizat un medical writer sau technical writer (Langdon-Neuner, 2008).

O situație particulară în care apare fenomenul de ghostwriting este eliminarea unuia dintre contribuitori din lista finală de autori, chiar dacă o parte dintre ideile acestuia au rămas în conținutul articolului.

Ghost Writing.

Sursa: Public Domain Pictures. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Studiu de caz adaptat după cazurile prezentate pe site-ul Comitee of Publication Ethics (COPE)

Caz COPE 16-01 din 2016

Prezentarea cazului:

Un jurnal științific arată că în cazul unui articol acceptat la publicare, forma finală care încorporează sugestiile reviewer-ilor apare a fi redactată pe calculatorul unei alte persoane din cadrul instituției de cercetare, cu rolul de manager de cercetare și inovare, și nu de pe calculatorul vreunui dintre autori (COPE, 2016).

Jurnalul solicită informații autorilor cu privire la persoana respectivă și contribuțiile acesteia. Autorii admit că respectiva persoană a adunat sugestiile de la reviewer-i și a răspuns la ele, dar că prin aceasta nu a contribuit suficient la lucrare pentru a se justifica includerea acesteia în rândul autorilor, însă poate fi menționată contribuția respectivei persoane în acknowledgement-ul articolului. Jurnalul solicită opinia COPE cu privire la posibila încadrare a respectivului manager de cercetare în rândul autorilor.

Recomandările COPE:

- doar autorii pot fi implicați în stabilirea structurii autoratului, aceasta trebuie să fie o expresie a acordului acestora;
- editorii jurnalelor științifice nu au competența de a se amesteca în stabilirea autoratului lucrărilor științifice propuse spre publicare;
- editorii sunt sfătuiți să informeze și să consulte instituția de afiliere a autorilor;
- editorii sunt sfătuiți să ia contact cu persoana respectivă, considerată de editori ca îndreptățită a fi considerată autor, pentru a-și exprima opinia;

- Forumul opinează că este posibil ca autorii să fi recurs la un *medical writer* - o persoană familiarizată cu scrierea articolelor în domeniu, care să fi redactat efectiv conținutul răspunsului la peer-review și modificările necesare, dar care să nu aibă o contribuție efectivă la articol, caz în care menționarea în acknowledgement este suficientă (COPE, 2016).

Toți autorii trebuie să își dea acordul cu privire la publicare și să fie capabili să susțină cercetarea, răspunzând la întrebări ce vizează această cercetare. Contributorii care nu îndeplinesc criteriile de a fi autori ar trebui incluși în acknowledgement. Este puțin uzual în literatura științifică românească ca, alături de doctorandul sau masterandul care publică un articol, să semneze și profesorul coordonator, deși în foarte multe situații acest lucru ar trebui să fie luat în calcul atât datorită volumului crescut al contribuției științifice a coordonatorului, cât și a credibilității pe care o personalitate științifică cu greutate o aduce lucrării. Contactul între tinerii cercetători și cercetătorii cu experiență deosebită va responsabiliza ambele părți, ducând la diminuarea riscurilor de plagiat sau prezentare incorectă a datelor (Sandu, 2011).

În ceea ce privește ordinea autorilor, aceasta ar trebui să respecte volumul muncii depuse și importanța contribuției științifice a fiecărui autor. Prezentarea în ordine alfabetică, cu menționarea contribuției egale a fiecărui autor în acknowledgement, atrage atenția asupra cotării egale a autoratului în dreptul fiecărui semnatar. Thomson Reuters identifică, pe lângă autorul principal, și coautorii, iar autorul corespondent (*reprint author*) este cel care poartă corespondența cu eventualii cititori interesați. În unele jurnale, ultimul autor este trecut coordonatorul lucrării, atunci când este cazul.

Studiu de caz adaptat după cazurile prezentate pe site-ul Comitee of Publication Ethics (COPE)

Caz COPE 02-13 din 2002

Prezentarea cazului:

Un grup de autori trimite un articol pentru publicare într-un jurnal. Autorii sunt menționați A, B., C., D., E., F., G.

După acceptarea articolului, în momentul efectuării corecturilor finale, autorul corespondent schimbă ordinea autorilor articolului. Deoarece politica jurnalului este să ceară tuturor autorilor acordul scris de publicare, autorul A., care inițial fusese prim-autor, fiind înlocuit din această poziție la corecturile efectuate, contestă într-o scrisoare adresată editorului ordinea autoratului, susținând că înțelegerea dintre autori a fost ca el să fie menționat prim-autor (COPE, 2002a).

Recomandările COPE:

Autorii sunt cei care trebuie să cadă de acord asupra structurii autoratului, inclusiv ordinea în care apar în articol. Editorii jurnalului nu se pot implica în stabilirea autoratului.

- Etica publicării științifice

Autorul corespondent sau autorul indicat ca *reprint author* sunt cei care au ultimul cuvânt în cazul dezacordului dintre autori.

Jurnalul ar trebui să întârzie publicarea efectivă a articolului până în momentul în care autorii înșși cad de acord asupra ordinii autorilor (COPE, 2002a).

Studiu de caz adaptat după cazurile prezentate pe site-ul Comitee of Publication Ethics (COPE)

Caz COPE 98-15 din 1998

Prezentarea cazului:

Un grup de 9 autori a publicat un articol într-un jurnal, copyright-ul fiind în continuare deținut de autori. După un timp, unul dintre coautori primește din întâmplare un manual în care un capitol reprezenta republicarea parțială a articolului original, fără însă a fi menționați toți autorii, ci doar o parte dintre aceștia. Ceilalți autori ai articolului original au fost trecuți în acknowledgement ca și contributory la cercetarea care a stat la baza capitolului, dar nu ca și coautori. Unul dintre autorii textului original, rămas în structura autoratului capitolului de manual, a obținut contra cost dreptul de republicare de la jurnalul inițial (COPE, 1998a).

Recomandările COPE:

Forumul editorilor membri COPE a sugerat coordonatorului manualului să redacteze o scrisoare de conciliere către editură și să formuleze o plângere la adresa autorului care a republicat articolul fără permisiune.

În cele din urmă, autorul incriminat a recunoscut greșeala, cerându-și scuze de la ceilalți coautori și de la coordonatorul volumului (COPE, 1998a).

Studiu de caz adaptat după cazurile prezentate pe site-ul Comitee of Publication Ethics (COPE)

Caz COPE 17-16 din 2017

Prezentarea cazului:

O editură raportează un articol trimis și acceptat spre publicare, având 15 autori cu 9 afilieri diferite. Autorii au fost parte a unui consorțiu de cercetare care s-a destrămat. Înainte de publicare, trei dintre autori au solicitat să fie excluși din autorat datorită unor dezacorduri ireconciliabile cu autorul corespondent, acesta insistând ca cei trei autori retrași să fie menționați cel puțin în acknowledgement. În același timp, unul dintre aceștia a arătat că alți trei cercetători tineri se califică, de asemenea, pentru a fi considerați autori, în acord cu standardele de publicare din domeniu. Aceștia se declară interesați să fie menționați ca autori în articol. Editorii jurnalului amână publicarea articolului până în momentul clarificării structurii autoratului. Editorii jurnalului atrag atenția că, în conformitate cu regulile de bună practică existente în domeniu, nu doar că fiecare autor trebuie să trimită un acord de publicare, dar și persoanele menționate în acknowledgement ar trebui să dea un asemenea

acord, dar cei trei autori inițiali refuză să le mai apară numele oriunde în articol. De asemenea, instituția de afiliere a autorilor, inclusiv cea a autorilor ce sunt propuși spre a fi incluși, ar trebui informată despre această situație.

Autorul corespondent informează mass-media cu privire la situație, acuzând jurnalul de conduită neetică (COPE, 2017a).

Conduita urmată de editură:

- solicită celor 12 autori rămași să semneze din nou acordul de publicare în forma actualizată;
- elimină, la cererea acestora, pe cei trei autori care au solicitat retragerea din autorat, dar îi menționează explicit în cuprinsul articolului, acolo unde sunt descrise diverse activități ale proiectului de cercetare – un sumar al întâlnirilor științifice desfășurate în cadrul proiectului, la care cei trei au participat;
- solicită celor 3 cercetători juniori excluși inițial din autorat documente justificative ale contribuției acestora, care să îi califice drept autori, iar în cazul în care pun la dispoziția editorului astfel de documente, vor fi incluși în autorat printr-un corrigendum la articol;
- se decide publicarea efectivă a articolului în condițiile menționate (COPE, 2017a).

Recomandările COPE:

- sugestia, general valabilă pentru toate jurnalele, de a opri publicarea oricărui articol până în momentul în care structura autoratului este complet clarificată; jurnalul nu are competențe în clarificarea structurii autoratului, indiferent de criticile publice care i s-ar putea aduce, doar autorii fiind chemați să ajungă la un acord în acest sens;
- Forumul COPE atrage atenția asupra importanței instituției de afiliere în asemenea situație, chiar dacă în situația unuia sau altuia dintre autori, instituția de afiliere nu a contribuit la finanțarea cercetării sau publicării;
- instituția de afiliere și nu jurnalul este îndreptățită să formuleze un corrigendum referitor la includerea celor 3 cercetători tineri în structura autoratului și tot instituția de afiliere trebuie să furnizeze dovezile referitoare la faptul că cei trei se califică sau nu pentru a fi considerați autori;
- de asemenea, Forumul COPE atrage atenția asupra necesității transparenței în procesul editorial, sugerând editorului jurnalului publicarea unui editorial care să trateze problema etică întâlnită (COPE, 2017a).

Afilieri

Afilierile se trec de obicei ca note de subsol pe prima pagină a articolului, chiar și atunci când pentru aparatul critic nu sunt utilizate note de subsol (Sandu, 2011). Recomandările CNCS-UEFISCDI pentru jurnalele științifice românești solicită, în acord cu practica internațională, ca în afilieri să fie cuprinse cel puțin titlul științific al autorului (obligatoriu), numele universității sub afilierea căreia se publică articolul (obligatoriu), departamentul (opțional), adresa autorului (opțional - personală sau instituțională), numărul de telefon al autorului (obligatoriu), adresa de e-mail a autorului (obligatoriu). Aceste date sunt solicitate tuturor autorilor (Bala, 2010).

- Etica publicării științifice

Sursa: Moody Air Force Base. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Studiu de caz adaptat după cazurile prezentate pe site-ul Comitee of Publication Ethics (COPE)

Caz COPE 02-06 din 2002

Prezentarea cazului:

Autorii A, B și C (afiliați instituției în care s-a efectuat cercetarea) au trimis unui jurnal un articol spre publicare. Cercetarea a fost realizată de autorul A, sub supervizarea științifică a autorului B. Autorul C este un oficial al instituției în care s-a efectuat cercetarea. După acceptarea la publicare, jurnalul trimite autorilor articolul, pentru a-și da acceptul final de publicare. În lipsa autorului corespondent, autorul B, coordonator al cercetării, corespondența s-a trimis autorului C, care formulează serioase rezerve cu privire la rezultatele cercetării, considerând că articolul trebuie rescris. Autorul C retrimite articolul după o vreme, cu modificări în care aspectele negative identificate în cercetare au fost diminuate, insistându-se asupra celor pozitive, referitoare la instituția de afiliere. Autorul C, (membru în conducerea instituției în care s-a desfășurat cercetarea) consideră că rezultatele originale au fost greșit interpretate și se formulează o nouă interpretare, pe baza unor date culese suplimentar, dar neprezentate în noua formă a articolului. În plus, în structura autoratului este inclus un nou autor, Autorul D, care devine noul autor corespondent. Editorul jurnalului solicită explicații de la autorul C cu privire la schimbarea autoratului și, de asemenea, o scrisoare de la toți autorii, care să confirme acceptul pentru schimbarea autoratului, împreună cu datele care susțin noua interpretare. Autorul C

răspunde acuzațiilor de conduită neetică în publicare, el însuși fiind parte din echipa de cercetare.

Având în vedere modificările propuse de autorul C, autorul B solicită retragerea sa din structura autoratului.

Problemele de natură etică:

O primă problemă este aceea că cercetarea s-a realizat în instituția de afiliere a autorilor, ceea ce poate duce la o tendință de interpretare a datelor care să pună în lumină favorabilă instituția.

O a doua problemă o constituie modificarea autoratului și apariția unui nou autor (COPE, 2002b).

Recomandările COPE:

O primă sugestie formulată de COPE este informarea conducerii instituției în care s-a efectuat cercetarea cu privire la situația existentă.

Publicarea articolului se poate realiza numai după clarificarea completă a structurii autoratului și a acordului tuturor autorilor pentru forma în care se va publica articolul, inclusiv cu privire la maniera de interpretare a datelor.

Editorul trebuie să solicite autorilor prezentarea *in extenso* a datelor care susțin noua interpretare.

Editorul trebuie să trimită o scrisoare autorului A, pentru a se asigura că acceptă noua interpretare a datelor și dacă nu au existat presiuni asupra sa pentru a accepta noua interpretare.

În final, conducerea instituției în care s-a realizat cercetarea a sugerat publicarea articolului în forma inițială, fără a ține cont de modificările intervenite și excluzând autoul D, introdus ulterior trimiterii versiunii originale a articolului (2002b).

Acknowledgements

Acknowledgements cuprinde de obicei recunoașterea contribuției unor terți la elaborarea cercetării în urma căreia s-a realizat articolul sau la scrierea propriu-zisă a articolului, dar a căror contribuție nu este atât de semnificativă încât să fie considerați autori. De asemenea, acknowledgements cuprinde informații cu privire la sursa de finanțare a cercetării (Bala, 2010), organizația de cercetare în care autorii și-au desfășurat activitatea sau proiectul de cercetare în cadrul căruia s-au obținut datele (Sandu, 2011).

Citarea și aparatul critic

Sursa: Wikimedia Commons.
Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Din perspectivă etică, citarea corectă și completă a tuturor surselor utilizate în procesul de documentare evită apariția plagiatului. Plagiatul reprezintă preluarea ideilor sau creației științifice, artistice, literare sau de orice altă natură, în tot sau în parte, și prezentarea ca fiind creație proprie a autorului care le preia. Plagiatul îmbracă diferite forme, de la preluarea integrală a

unor conținuturi largi din anumte materiale, exact în forma în care apar în original, până la preluarea unei sau a unor idei, chiar prelucrate prin povestire, parafrizare etc., fără menționarea sursei originale. Plagiatul poate fi involuntar, când idei auzite sau citite anterior sunt prezentate neintenționat ca fiind proprii, mai ales atunci când a trecut o perioadă semnificativă de la momentul receptării lor și au fost reconceptualizate împreună cu ideile proprii ale autorului.

Plagiatul voluntar apare atunci când preluarea conținutului ideatic se face voluntar, autorul fiind conștient că acest conținut nu-i aparține. Plagiatul voluntar reprezintă o formă de furt intelectual (Shashabuddin, 2009). Descoperirea plagiatului duce la consecințe grave, putându-se ajunge până la excluderea plagiatorului din comunitatea academică, retragerea titlurilor științifice și profesionale obținute fraudulos etc. Pentru detectarea plagiatului, instituțiile academice și editurile utilizează o serie de soft-uri antiplagiat, dintre care cel mai cunoscut este Turnitin. Softurile antiplagiat evidențiază similitudinea între textul analizat și alte texte existente în baza de date pusă la dispoziție de soft și pe internet. Existența unor similitudini nu semnifică în mod necesar plagiatul – softul punând în evidență, de exemplu, numele instituției de cercetare sau referințe ca fiind similare cu altele deja existente.

 Processed on: 05-Nov-2012 4:40 PM GMT
 ID: 18821151
 Word Count: 2000
 Submitted: 1

Ipsum
 By Alan Cann

Similarity by Source
 Similarity Index: **9%**
 What's this?
 Internet Sources: 9%
 Publications: 0%
 Student Papers: 7%

Document Viewer

exclude quoted include bibliography exclude small matches mode: show highest matches together

Mauris sollicitudin egestas lectus eget pellentesque. Vivamus vehicula augue in leo varius sed vehicula quam volutpat. Nullam odio risus, rutrum at fringilla ac, consequat eget erat. Nullam porttitor condimentum ipsum, quis mattis ligula eleifend at. Fusce condimentum faucibus euismod. Duis ut quam in lacus commodo dignissim scelerisque in nisl. Ut dapibus ullamcorper bibendum. Pellentesque consequat sodales dolor vel aliquet. Integer vel enim quis orci mollis laoreet vel non felis. Morbi ullamcorper ipsum ac lacus volutpat fringilla. Pellentesque pellentesque consectetur nisl, quis congue purus placerat et. Maecenas consectetur euismod est vitae pharetra. Praesent vestibulum gravida arcu eget mattis.

Class aptent taciti sociosqu ad litora torquent per conubia nostra, per inceptos himenaeos. Sed gravida libero vel

leo volutpat interdum semper urna varius. Donec luctus consequat imperdiet. Sed ut hendrerit enim. Quisque laoreet laoreet ipsum, non dictum ligula aliquam non. Sed pulvinar adipiscing mi eget dictum. Morbi dictum gravida sapien eu faucibus. Praesent dignissim nunc nibh, vel sagittis purus. Curabitur ultricies dignissim urna non venenatis. Vivamus ipsum tellus, scelerisque ut dapibus nec, aliquam a purus.

- 5% match (Internet from 10/9/11) <http://ir.cis.udel.edu>
- 1% match (Internet from 28/7/12) <http://dechargedecastries.fr>
- 1% match (Internet from 20/9/08) <http://www.ysolde.ucam.org>
- 1% match (Internet from 20/6/12) <http://www.limonmarketing.de>
- 1% match (Internet from 2/9/10) <http://www.gaydarshop.com>
- 1% match (Internet from 17/11/09) <http://snat.co.uk>
- < 1% match (Internet from 14/11/10) <http://www.redclub.fr>

Poza reprezintă un raport Turnitin.

Sursa: Flickr. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

<https://www.youtube.com/watch?v=822ZoLhsNZE>

turnitin plagiarism checker

Turnitin: Student Guide to Checking for Plagiarism and GradeMark

Turnitin Feedback Studio Demo
 UH FDIS
 2,6 K de vizionări

Turnitin interpretation from Oxford Brookes
 Saharuddin othman
 8,3 K vizionări

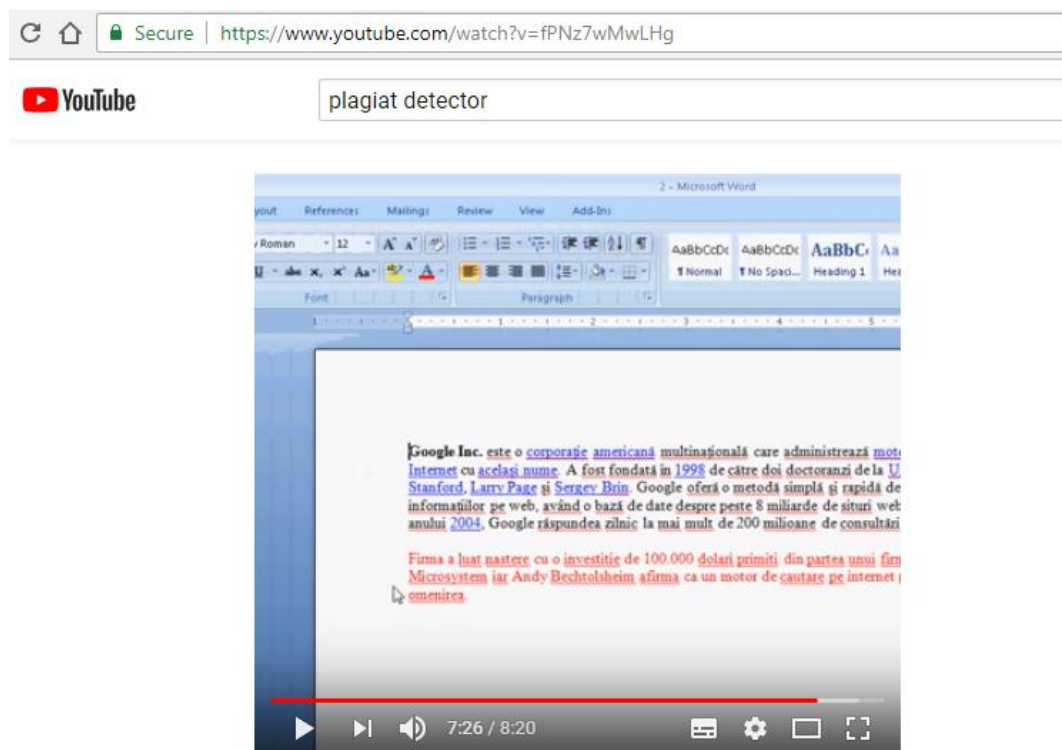
How to: Use Turnitin.com
 Lesleigh Conway
 38 K de vizionări

Avoiding Plagiarism: Writing With Integrity
 tamuwritingcenter
 55 K de vizionări

Tutorial YouTube privind utilizarea softului antiplagiat Turnitin.

Disponibil la <https://www.youtube.com/watch?v=822ZoLhsNZE>

- Etica publicării științifice

Plagiarism detector - Un soft util de detectare a plagiatului

Tutorial YouTube privind utilizarea softului antiplagiat Plagiarism Detector.

Disponibil la <https://www.youtube.com/watch?v=fPNz7wMwLHg>

Plagiatul prin parafrază sau prin traducere dintr-o limbă în alta nu este de regulă depistat prin intermediul softului, comunității academice revenindu-i în final rolul de a se pronunța asupra plagiatului. Situațiilor clare de plagiat, în care fragmente semnificative sunt preluate identic, fără semnele distinctive de citare și fără menționarea sursei, li se adaugă situații în care plagiatul nu este evident, ideea preluată fiind îmbogățită și transformată de autor. Plagiatul poate fi făcut din surse nepublice, discuții private, prezentări nepublicate făcute în cadrul unor conferințe etc., imposibil de detectat cu ajutorul softului sau chiar de către membrii comunității academice.

Autoplagiatul reprezintă preluarea ideilor proprii ale autorului și publicarea repetată în aceeași formă, fără precizarea republicării și fără o citare corespunzătoare.

Citing Sources.

Sursa: LibGuides. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Do Not Copz Business.

Sursa: Pixabay. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Studiu de caz adaptat după cazurile prezentate pe site-ul Comitee of Publication Ethics (COPE)

Caz COPE 98-21 din 1998

Prezentarea cazului:

Două articole care conțin o serie de texte similare au fost trimise la publicare la două jurnale diferite, aproximativ în același timp. Ambele articole au fost acceptate și publicate. Articolele nu făceau referire unul la celălalt, datorită datei apropiate a publicării. După publicare, s-a creat situația de publicare repetată.

O terță parte a formulat o cerere de retragere a articolelor pe motiv de practică frauduloasă în cercetare.

Ambele jurnale au menționat într-o notă situația de publicare repetată.

Recomandările COPE:

COPE sugerează editorilor celor două jurnale să ia în considerare plângerea de fraudă în cercetare și, dacă aceasta se verifică, să retragă articolele, informând conducerea instituțiilor de afiliere (COPE, 1998b).

Citarea onestă poate fi de mai multe feluri:

- citatul simplu, prin care se preia un fragment dintr-o lucrare, fiind dat în ghilimele sau cu alte forme de evidențiere clară a citării și urmată de referință bibliografică prin notă de subsol sau notă în text;

- citatul continuu, când sunt mai multe fragmente preluate identic și puse în ghilimele, intercalate cu comentariile autorului care citează și însoțite de o singură trimitere bibliografică;

- trimiterea bibliografică, care indică sursa unei idei, fără a prelua fragmente din respectiva operă (Stoenescu, 2017).

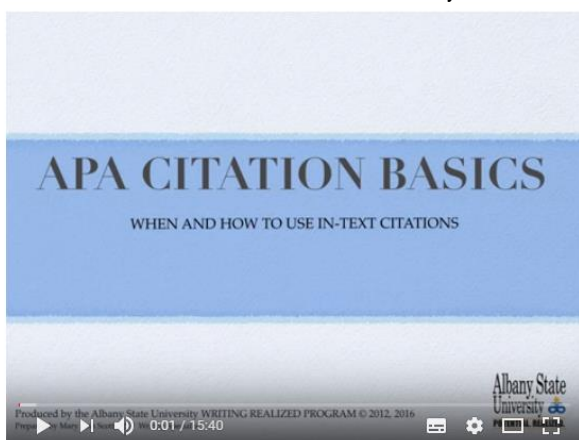
- Etica publicării științifice

O serie de discuții apar atunci când sunt preluate numeroase idei dintr-o operă care se citează, dar nu se înserează citare la fiecare idee preluată și nu într-o manieră în care să fie evidentă preluarea din aceeași sursă a tuturor ideilor, mai ales când între acestea intervin preluări din alte surse.

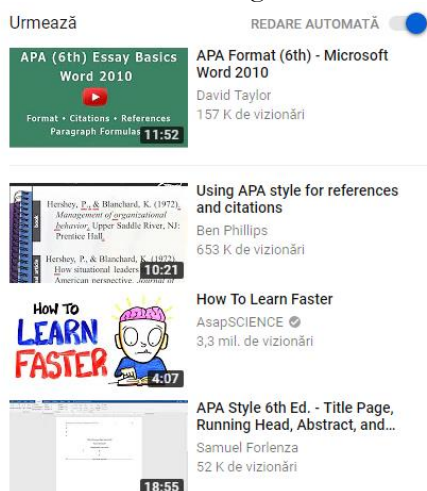
O regulă în realizarea aparatului bibliografic este aceea ca sursele existente în bibliografie să se regăsească citate în text și reciproc, toate citările expuse în text să fie prezentate în bibliografie. Nu este corectă menționarea în bibliografie a unor lucrări la care nu există trimiteri în text, motivată de faptul că acele surse au fost folosite în general, ca un cadru ideatic. Trebuie precizate care dintre ideile exprimate în text au avut ca sursă materialul menționat în bibliografie.

O altă situație de plagiat o reprezintă utilizarea ideilor unuia dintre participanții la cercetare, care însă din anumite motive nu a fost cupins sau s-a retras dintre autorii articolului.

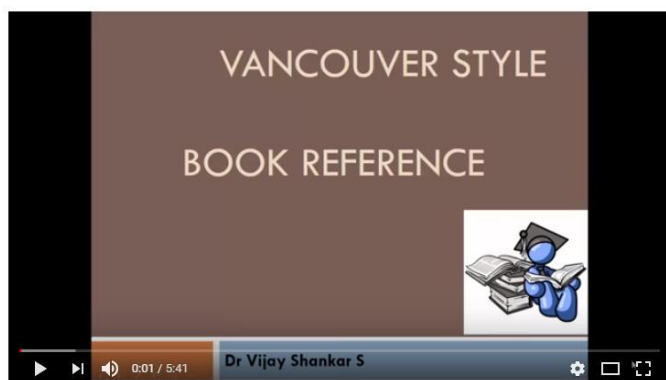
Literatura științifică actuală utilizează mai multe stiluri de citare, fie cu note de subsol, fie cu note în text: APA Style, stilul Vancouver, stilul Chicago etc.

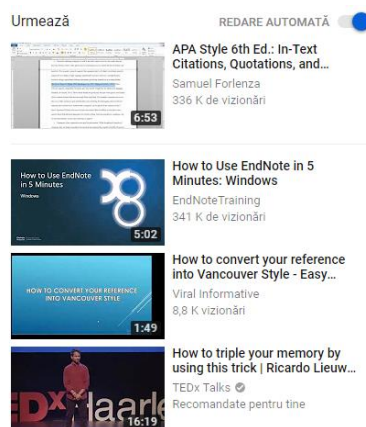
APA In-text Citations (6th Edition)

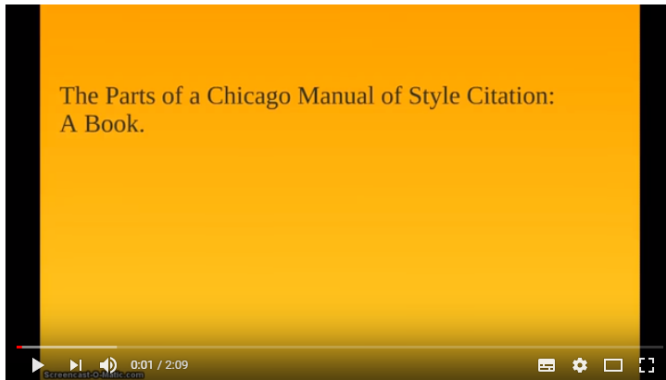
Tutorial YouTube. Disponibil la <https://www.youtube.com/watch?v=uVlsbN99LIQ>

BOOK REFERENCING : VANCOUVER STYLE

Tutorial YouTube. Disponibil la <https://www.youtube.com/watch?v=ozq1J7q6Trk>

Chicago Style Citation - Book

Urmează

REDARE AUTOMATĂ

Chicago Manual of Style Footnotes
MJ Waite
93 K de vizionări
9:01

How to Quote - Chicago Style - Basics
James Couture
49 K de vizionări
14:32

APA Style 6th Ed.: In-Text Citations, Quotations, and...
Samuel Forlenza
336 K de vizionări
6:53

APA In-text Citations (6th Edition)
M.A. Scott
Recomandate pentru tine
15:41

Tutorial YouTube. Disponibil la <https://www.youtube.com/watch?v=lqXiQXJhn7U>

Câteva considerații cu privire la elementele constitutive ale unui articol de succes

Convergența articolului cu scopul jurnalului și cu obiectivul numărului, dacă acesta este prezentat, mărește șansele unui articol de a fi publicat. În ceea ce privește obiectivul de cercetare al articolului, acesta de obicei va fi analizat prin prisma importanței științifice și a posibilor beneficiari ai rezultatelor (Sandu, 2011).

Rezultatele unei cercetări pot fi utilizate ca punct de plecare sau bază de documentare pentru alte cercetări, sau pot primi o utilizare directă din partea practicienilor. Jurnalele strict academice au tendința de a prefera articole care vor fi dezvoltate în cercetări ulterioare ale aceluiași autor sau ale altor autori. Această opțiune este parțial justificată de faptul că aceste articole vor atrage mai rapid citări, inclusiv autocitări, în situația în care, pornind de la rezultatele publicate într-un articol, cel puțin unul dintre autori va realiza dezvoltări ulterioare. Autocitarea unui articol anterior, care a stat la baza unei noi cercetări, este justificată și chiar obligatorie pentru a se evita autoplagiatul.

Deși în sistemul românesc de evaluare a performanțelor cercetării, autocitările nu sunt luate în calcul, ele sunt considerate acceptabile în sistemul ISI, contribuind la factorul de impact și la indicele Hirsch. Thomson Reuters consideră acceptabilă o rată de autocitare de 35% a unui articol sau a unei publicații. În factorul de impact pe anul 2010 a majorității publicațiilor științifice românești au intrat autocitări cu o rată mai mare de 50%, ceea ce arată tendința de grupare a cercetării românești în jurul unor publicații care realizează nuclee de cercetători care publică pe aceeași temă și care se apreciază între ei (Sandu, 2011).

Imaginea reprezintă: model raport citări (citation report) a unui articol științific în Web of Science.

Imaginea reprezintă: model raport citări (citation report) a unui autor (Antonio Sandu), inclusiv indicele Hirsch, în Web of Science.

Autocitarea este obligatorie când un text științific publicat anterior într-un jurnal este reluat ulterior și dezvoltat într-un articol publicat în același sau în alt jurnal. Analizele efectuate de noi asupra publicațiilor ISI românești arată o rată scăzută de citare a autorilor români de către alți autori români și chiar și o rată scăzută de autocitare a articolelor unui cercetător în articole publicate în alte jurnale de specialitate decât cele în care articolul a fost publicat original. Acest fapt ne duce cu gândul la lipsa încrederii autorilor români în cercetările colegilor lor sau la frica de provincializare.

O altă observație realizată în urma analizei publicațiilor ISI românești arată un mic interes al autorilor români pentru a cita articole din fluxul științific principal (Thomson Reuters). Dat fiind faptul că Thomson Reuters analizează numărul de cititori din reviste indexate ISI prezent în articolele publicate ISI, asta face ca multe reviste să respingă articolele care au un număr mic de citări ale altor articole ISI. Respingerea este justificată de argumentul că publicațiile din fluxul științific principal sunt, în general, de actualitate și cuprind rezultate de încredere (Sandu, 2011).

Lipsa citărilor din acest domeniu poate arăta o provincializare a cercetării românești. Evident că în anumite domenii, printre care dreptul românesc, limba și literatura română și alte studii cu caracter specific românesc, este pe deplin justificat să se abordeze cercetarea pornind de la interesul local și mai puțin de la relevanța globală.

Studiu de caz adaptat după cazurile prezentate pe site-ul Comitee of Publication Ethics (COPE) privind retragerea de la publicare pentru maximizarea factorului de impact

Caz COPE 17-19 din 2017

Prezentarea cazului:

O editură care publică un număr de jurnale, dintre care un jurnal x are cel mai mare factor de impact, raportează un caz de retragere a unui articol acceptat la publicare într-un alt jurnal y al aceleiași edituri, pentru a publica articolul într-un jurnal cu factor de impact mai mare. Autorii motivează retragerea arătând că au considerat eronat că jurnalul y în care le-a fost acceptat articolul ar fi o ediție a jurnalului X, în care intenționau de fapt să publice.

Editura atrage atenția autorilor asupra caracterului neetic al acțiunii acestora, deoarece procesul de peer-review implică o resursă umană (reviewer-ii) și o resursă de timp atât din partea membrilor redacției, cât și al reviewer-ilor.

Editura propune sancționarea autorilor, prin trecerea acestora pe lista neagră a autorilor ce nu vor mai fi acceptați la publicare în jurnal, vor fi anunțate oficialitățile instituțiilor de afiliere ale autorilor și va se va urmări recuperarea taxei de publicare pe care autorii o datorează jurnalului din momentul acceptării la publicare.

- Etica publicării științifice

Recomandările COPE:

Forumul editorilor reuniți în COPE atrage atenția că decizia de a retrage un articol de la publicare până în momentul publicării aparține în exclusivitate autorilor și, deși aceștia au încălcat uzanțele practicilor editoriale, având un comportament neadecvat, se pronunță în favoarea unor măsuri care să vizeze educația potențialilor autori și nu sancționarea acestora, cum ar fi prin intermediul includerii pe o listă neagră a autorilor ce nu vor mai fi acceptați la publicare în niciunul dintre jurnalele publicate de respectiva editură (COPE, 2017b).

De asemenea, COPE consideră neuzuală practica obligării autorilor de a achita taxa de publicare în condițiile retragerii articolului de la publicare și sugerează editurii reconsiderarea acestei măsuri. În plus, Forumul COPE sugerează editurii să revizuiască site-ul publicațiilor sale, în sensul creșterii accesibilității publicului și eliminării oricărei confuzii cu privire la jurnalul în care se va efectua publicarea (COPE, 2017b).

Câteva informații cu privire la cel mai uzual traseu al lecturii la referenții publicațiilor științifice

Maddux (2011) arată că editorii și referenții publicațiilor științifice și, de asemenea, cititorii experimentați ai literaturii științifice parcurg lucrarea după următorul traseu de lectură: titlul, abstractul, primul și ultimul paragraf al introducerii, primul și ultimul paragraf al discuțiilor sau chiar în întregime secțiunea de discuții, urmată de introducere, metodologie și rezultate în cele din urmă (Sandu, 2011). Ordinea este explicată de lipsa de timp a cititorului experimentat, a redactorilor publicațiilor științifice sau a reviewer-ilor. Titlul și abstractul sunt citite primele, întrucât aduc informații cu privire la conținutul articolului. Dacă acestea nu trezesc interesul pentru articol, acesta este în general respins. Primul și ultimul paragraf al introducerii informează cititorul cu privire la importanța studiului și a subiectului principal al acestuia. Urmează partea de discuții, întrucât aceasta, în primul paragraf, ar trebui să centralizeze pe scurt cele mai importante rezultate. Tot această secțiune prezintă interpretări ale rezultatelor din punct de vedere al convergenței cu teoria avută la bază. Dacă prezentarea obiectivelor și a celor mai importante rezultate nu convinge, cititorii vor ignora restul articolului (Sandu, 2011). Dacă obiectivele cercetării și expunerea principalelor rezultate convinge reviewer-ul, acesta va urmări metodologia prin care rezultatele au fost obținute și, în cazul în care aceasta va fi considerată validă, se va trece la lecturarea completă a rezultatelor.

Politicile Open Access ca echitate în distribuirea cunoașterii

În continuare¹, ne propunem să aducem o contribuție la analiza politicilor Open Access din perspectiva etică a distribuirii echitabile a cunoașterii. Societatea bazată pe cunoaștere generează profunde și grave inegalități în ceea ce privește accesul la cunoaștere. Cunoașterea științifică fiind principalul factor de progres, este și principala sursă a inechității în societatea contemporană.

Do Open-access.

Sursa: Wikimedia Commons. Marcata ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Opinia noastră este că știința reprezintă un patrimoniu cultural special, care depășește limitele naționale, având un caracter universal și indispensabil. Inegalitatea accesului la rezultatele științifice publicate adâncește decalajul între statele puternic dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, între cercetătorii și studenții marilor universități și cei ai celorlalte universități. Din punct de vedere etic, vorbim de o alegere între dreptul universal la cunoaștere și dreptul particular al autorilor și organizațiilor producătoare și distribuitoare de cunoaștere în a-și recupera cheltuielile și a obține profit din rezultatele propriei creații. Chiar dacă din punct de vedere juridic este absolut normală protejarea integrală a oricărui produs a muncii intelectuale, inclusiv prin dreptul de a obține venituri din exploatarea rezultatelor cercetării, funcționarea generală a științei și progresul științei solicită accesul cât mai liber și neîngrădit la rezultatele efective ale cercetărilor, pentru a putea fi îmbogățite, verificate, contestate sau valorificate în alte cercetări derivate. Practica științifică pune accentul pe efortul colegial și pe creativitatea colaborativă, ca elemente de dinamică ale progresului cunoașterii. În acest sens, din ce în ce mai mulți distribuitori de cunoaștere apelează la sistemul Open Access, ca mijloc de înfăptuire a echității în gestionarea cunoașterii.

Open Access Journals este o politică din ce în ce mai utilizată de publicațiile științifice, care permite citirea integrală a conținutului prin accesarea gratuită a acestuia pe internet. Cea mai cunoscută bază de date care integrează publicațiile în politica Open Access este reprezentată de Doaj.org (Directory of Open Access

¹ Lectura suplimentară conține fragmente preluate din capitolul „Politicile Open Access ca echitate în distribuirea cunoașterii”, autor Sandu, A. (2012: 104-106).

- Etica publicării științifice

Journals). Această bază de date integrează în prezent peste 2000 de jurnale, dintre care, pe primele locuri după țări, se află Statele Unite, cu 1.360 de jurnale, Brazilia, cu 668 de jurnale, Marea Britanie, cu 530 de jurnale, România aflându-se pe locul 8, cu 219 jurnale, înaintea Franței, care are 143 de jurnale, și a Australiei, cu 121 de jurnale etc. (<https://doaj.org/>).

Print screen dupa sursa <https://doaj.org/>

Scopul declarat al acestei baze de date îl reprezintă creșterea vizibilității și accesului la publicațiile științifice Open Access Journals, pentru un public cât mai larg.

Prin definiție, Open Access Journal este publicația care nu utilizează taxarea cititorului sau a instituției de care aparține pentru accesul la jurnal.

Un jurnal Open Access permite cititorului dreptul de a citi, descărca, copia, distribui în orice formă, inclusiv tipărită, sau de a crea linkuri către acea publicație. Marile case editoriale încep să utilizeze modelul Open Access în distribuția propriilor jurnale. Astfel, Wiley Blackwell distribuie, începând cu 2011, o serie de publicații prin politica Open Access. Jurnalele incluse în această categorie sunt disponibile gratuit imediat ce apar și pot fi descărcate și distribuite (<https://authorservices.wiley.com/open-science/open-access/browse-journals.html>).

Wiley Blackwell Logo

Sursa: Wikimedia Commons. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Logoul Taylor & Francis

Sursa: Routledge. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Sage CQ Press Logo.

Sursa: Wikimedia Commons. Marcată ca disponibilă pentru reutilizare de Google Images

Sage Publications a deschis de asemenea un program de publicații Open Access. Taylor and Francis (<https://authorservices.taylorandfrancis.com/>) a introdus un program inovativ de publicare a jurnalelor Open Access, atât în domeniul științelor exacte, cât și a celor socio-umane. Prin acest program, editura oferă autorilor o serie de beneficii, între care un peer-review riguros și rapid, publicarea online accelerată, acces gratuit imediat și universal la publicație, vizibilitate crescută și marketing global etc. Taylor and Francis își face publică sursa de finanțare a jurnalelor Open Access, și anume finanțarea directă de la autori sau instituțiile de afiliere a acestora, taxa pentru un articol fiind 3.250 euro + TVA 20%.

Din această perspectivă, politicile Open Access sunt considerate puternice instrumente de marketing științific, atât pentru instituțiile de afiliere a autorilor, cât și pentru autorii înșiși. Proiectele de cercetare realizate de universități și instituții de cercetare ar trebui să includă bugete pentru acoperirea taxelor de publicare solicitate de diversele jurnale, precum și cheltuielile cu drepturi de autor ale autorilor implicați. Astfel, în domeniul comunicării științei este considerată echitabilă acoperirea de către instituția finanțatoare a cercetării sau de către autorii înșiși a taxelor de publicare, în scopul accesului liber și neîngrădit al comunității academice la rezultatele cercetării. Menționăm aici și inițiativa Comisiei Europene de a solicita publicarea Open Access a rezultatelor cercetărilor realizate cu finanțare europeană. De asemenea, sunt de menționat inițiativele de digitalizare a patrimoniului cultural tipărit, atât la nivel mondial, unde cea mai cunoscută inițiativă aparține operatorului de internet Google, cât și la nivel național, în Biblioteca Națională a României, Biblioteca Academiei Române și bibliotecile centrale universitare.

Particularități etice în funcționarea instituțiilor specializate în comunicarea științei și publicare.

Committee on Publication Ethics (COPE)

Committee on Publication Ethics (COPE) reprezintă un organizație internațională a editorilor de publicații științifice, al cărei rol este de a educa și de a oferi suport editorilor și editurilor implicate în publicarea etică, în scopul de a ghida activitatea comunității editorilor din întreaga lume către un punct în care practicile etice devin norme componente ale culturii publicării. Politica declarată a COPE vizează influențarea practicilor editoriale prin educație, oferirea de resurse și suport membrilor comunității, simultan cu susținerea dialogului și a dezbaterilor în întreaga comunitate a editorilor (COPE, n.d.a).

Misiunea autoasumată de COPE este aceea de a asista jurnalele științifice, editurile care le publică și proprietarii jurnalelor, precum și alte terțe părți interesate, instituții de cercetare, universități și finanțatori în demersurile acestora de a menține și dezvolta integritatea academică, prin intermediul unor politici de etică și integritate care să respecte și să promoveze bunele practici și principiile etice în domeniul transparenței și integrității. COPE a dezvoltat o serie de recomandări intitulate “Core Practices” (COPE, n.d.b), care sintetizează și substituie Codul de Conduită și Ghidul de Bune Practici ale Editorilor și, respectiv, Codul de Conduită a Editorilor de Jurnale Științifice (COPE, 1999, 2003).

Regulile de bune practici cuprinse în Core Practice formulate de COPE (https://publicationethics.org/files/editable-bean/COPE_Core_Practices_0.pdf) cuprind următoarele dimensiuni:

OUR CORE PRACTICES

Core practices are the policies and practices journals and publishers need to reach the highest standards in publication ethics. We include cases with advice, guidance for day-to-day practice, education modules and events on topical issues, to support journals and publishers fulfil their policies.

1. ALLEGATIONS OF MISCONDUCT

Journals should have a clearly described process for handling allegations, however they are brought to the journal's or publisher's attention. Journals must take seriously allegations of misconduct pre-publication and post-publication. Policies should include how to handle allegations from whistleblowers.

FIND OUT MORE: publicationethics.org/misconduct

2. AUTHORSHIP AND CONTRIBUTORSHIP

Clear policies (that allow for transparency around who contributed to the work and in what capacity) should be in place for requirements for authorship and contributorship as well as processes for managing potential disputes.

FIND OUT MORE: publicationethics.org/authorship

3. COMPLAINTS AND APPEALS

Journals should have a clearly described process for handling complaints against the journal, its staff, editorial board or publisher.

FIND OUT MORE: publicationethics.org/appeals

4. CONFLICTS OF INTEREST/COMPETING INTERESTS

There must be clear definitions of conflicts of interest and processes for handling conflicts of interest of authors, reviewers, editors, journals and publishers, whether identified before or after publication.

FIND OUT MORE: publicationethics.org/competinginterests

5. DATA AND REPRODUCIBILITY

Journals should include policies on data availability and encourage the use of reporting guidelines and registration of clinical trials and other study designs according to standard practice in their discipline.

FIND OUT MORE: publicationethics.org/data

6. ETHICAL OVERSIGHT

Ethical oversight should include, but is not limited to, policies on consent to publication, publication on vulnerable populations, ethical conduct of research using animals, ethical conduct of research using human subjects, handling confidential data and of business/marketing practices.

FIND OUT MORE: publicationethics.org/oversight

7. INTELLECTUAL PROPERTY

All policies on intellectual property, including copyright and publishing licenses, should be clearly described. In addition, any costs associated with publishing should be obvious to authors and readers. Policies should be clear on what counts as prepublication that will preclude consideration. What constitutes plagiarism and redundant/overlapping publication should be specified.

FIND OUT MORE: publicationethics.org/intellectualproperty

8. JOURNAL MANAGEMENT

A well-described and implemented infrastructure is essential, including the business model, policies, processes and software for efficient running of an editorially independent journal, as well as the efficient management and training of editorial boards and editorial and publishing staff.

FIND OUT MORE: publicationethics.org/management

9. PEER REVIEW PROCESSES

All peer review processes must be transparently described and well managed. Journals should provide training for editors and reviewers and have policies on diverse aspects of peer review, especially with respect to adoption of appropriate models of review and processes for handling conflicts of interest, appeals and disputes that may arise in peer review.

FIND OUT MORE: publicationethics.org/peerreview

10. POST-PUBLICATION DISCUSSIONS AND CORRECTIONS

Journals must allow debate post publication either on their site, through letters to the editor, or on an external moderated site, such as PubMed Commons or PubPeer. They must have mechanisms for correcting, revising or retracting articles after publication.

FIND OUT MORE: publicationethics.org/postpublication

publicationethics.org/core-practices

Guidelines

Sursa: The Blue Diamond Gallery. Marcata ca disponibila pentru reutilizare de Google Images

- Etica publicării științifice

- jurnalele ar trebui să aibă o procedură evidențiată clar în paginile jurnalelor, inclusiv în cele online, pentru analiză și **rezolvare a plângerilor și acuzațiilor de abatere de la etica cercetării**, în lucrările propuse spre publicare sau publicate în paginile jurnalului, odată ce acestea au fost aduse în atenția editorilor sau a conducerii jurnalului; jurnalele științifice ar trebui să ia deosebit de în serios plângerile referitoare la posibile erori sau fraude, atât înaintea publicării articolului, cât și după publicare; politicile de etică ale jurnalelor ar trebui să includă și modul de rezolvare a sesizărilor venite din partea avertizorilor de integritate - *whistleblowers* (COPE, n.d.c);

- jurnalele științifice ar trebui să dețină și să facă clar cunoscută **politica și procedurile de rezolvare a plângerilor adresate la adresa jurnalului**, a echipei de redacție, a editorilor jurnalului sau a editurii la care apare jurnalul (COPE, n.d.d);

- jurnalele științifice ar trebui să dețină și să formuleze o **politică clară în ceea ce privește disponibilitatea și validitatea (inclusiv reproductibilitatea) datelor**, facilitând utilizarea de către autori a metodologiei și tipurilor de studii care sunt cel mai eficiente conform specificului și bunelor practici în diferitele domenii ale științei, încurajând utilizarea, acolo unde este cazul, a ghidurilor de înregistrare și raportare a datelor din studiile clinice (COPE, n.d.e);

- este recomandată existența unor **politici și proceduri clare de stabilire și evidențiere a autoratului și a contributorilor**, care să permită evidențierea în mod transparent a tuturor celor care au avut diverse contribuții la cercetare sau la elaborarea articolului, și cu specificarea clară a calității fiecărui contributor, a procedurilor de stabilire a autoratului și a contributorilor și a celor de rezolvare a eventualelor dispute referitoare la autorat și la calitatea de contributor la cercetare (COPE, n.d.f);

- politicile referitoare la proprietatea intelectuală, incluzând cele care privesc copyright-ul și licențierea publicării (drepturile de republicare), trebuie să fie clar specificate și, de asemenea, trebuie făcut public în mod transparent orice cost aferent publicării sau accesului la jurnal, pentru autori sau public; o definiție a plagiatului și a publicării redundante (conținut duplicat, autoplagiat) trebuie clar expusă în descrierea tehnică a jurnalului (COPE, n.d.g);

- jurnalele științifice ar trebui să aibă clar formulate definiții ale conflictului de interese și a modalităților de eliminare a acestuia atunci când apare între autori, revieweri, editori, editură, indiferent dacă aceste conflicte apar înainte sau după publicare (COPE, n.d.h);

- supervizarea/supravegherea etică ar trebui să includă, fără a se limita la acestea, politici privind acordul de publicare, manipularea datelor personale și confidențiale, practicile comerciale și de marketing, respectarea standardelor etice (existența unui comportament etic) în studiile pe animale, regulile de publicare ale rezultatelor cercetărilor care implică populații vulnerabile etc. (COPE, n.d.i);

- este considerată esențială pentru funcționarea unui jurnal științific existența unei infrastructuri de publicare bine conturată și prezentată transparent, incluzând modelul de bussines al editurii (publicare gratuită pentru autori și acces platit la articole, publicare open acces, dar cu o taxă plătită de autori sau organizațiile de

afiliere, mixtă etc.), descrierea clară a etapelor procedurii editoriale și a traseului manuscrisului până la eventuala publicare, softurile utilizate pentru publicarea online a jurnalului și asigurarea independenței editoriale a acestuia, instruirea (trainingul) membrilor echipei editoriale și a editurii etc. (COPE, n.d.j);

- procesul de peer-review trebuie să fie transparent descris și bine administrat; o politică de peer-review este necesară pentru jurnal, care să includă instruire (training) a editorilor și a reviewer-ilor, cu referire la adoptarea celor mai eficiente metode de derulare a procesului de peer-review, a modalităților de gestionare a conflictelor de interese, a contestațiilor sau a conflictelor apărute în cadrul procesului de peer-review (COPE, n.d.k);

- jurnalele științifice ar trebui să permită și chiar să faciliteze dezbateră post-publicare, fie prin intermediul site-ului, fie prin scrisori adresate editorului (și publicate în jurnal), fie pe site-uri externe jurnalului, cum ar fi PubPeer; jurnalele științifice ar trebui să aibă formulată o politică clară și o serie de mecanisme eficiente pentru corectarea, revizuirea sau retragerea articolelor după publicare (COPE, n.d.l).

Sugestii de eseuri și teme de studiu

- Realizați un eseu cu tema *Dimensiuni etice ale autoratului științific*.
- Realizați un eseu argumentativ pro sau contra utilizării ghostwriting-ului în discursul politic versus utilizarea ghostwriting-ului în discursul științific.
- Realizați un model de sesizare a COPE cu privire la încălcarea unor practici de etică a publicării.
- Formulați trei întrebări prin care să sprijiniți un coleg care dorește să realizeze o cercetare cu tema *plagiatul în literatura științifică românească*.
- Indicați trei idei din curs care v-ar determina să aprofundați la un nivel superior acele teme de discuție propuse în curs și argumentați de ce le-ați ales.

Bibliografie recomandată participanților la workshop

- Bala, C. (2010). *Redactarea lucrărilor științifice*. Programul Doctoratul în școli de excelență, București.
- COPE Council. (2017). *Ethical guidelines for peer reviewers*. Disponibil la https://publicationethics.org/files/Ethical_Guidelines_For_Peer_Reviewers_2.pdf
- Curcă, G. C., & Hostiuc, S. (2012). *Etica publicării științifice - Mic îndreptar pentru științele biomedicale*. Cluj-Napoca, România: Casa Cărții de Știință.
- International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE). (2017). *Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals*. Disponibil la <http://www.icmje.org/icmje-recommendations.pdf>
- Macrina, F. L. (2014). *Scientific Integrity: Text and Cases in Responsible Conduct of Research*. (ed. a 4-a). Washington, DC, SUA: ASM Press.

Index de termeni în domeniul eticii publicării

Ghostwriting – situația în care cineva face contribuții substanțiale la un manuscris, fără ca aceste contribuții să fie dezvăluite sau să îi fie atribuite (Götzsche et al., 2009).

Plagiat – prezentarea ca fiind proprii a ideilor sau cuvintelor altcuiva, folosirea informațiilor prezentate de altcineva fără a credita sursa, prezentarea ca nouă sau originală a unei idei derivate dintr-o sursă preexistentă (Merriam Webster, 2018).

Scriere academică – stil de redactare a unui text, care se supune unor reguli și practici organizate în jurul unei structuri formale în care se prezintă idei de natură științifică, care sunt susținute de citate din literatura de specialitate aferentă temei de cercetare, care privește teoriile și cauzele unui anumit fenomen, precum și explorarea unor explicații alternative comparativ cu cele deja existente, urmează o anumită rigoare de redactare și aderă la convențiile tradiționale de punctuație, gramatică și ortografie (Massey University, n.d.).

Articol științific – lucrare scrisă care poate include cercetări originale, reanalizări ale cercetărilor existente, revizuiți ale literaturii într-un anumit domeniu al științei, propuneri de teorii noi, dar netestate încă, sau puncte de vedere (APA, n.d.).

Jurnale științifice - cele mai importante mijloace de diseminare a rezultatelor cercetării științifice, fiind de obicei specializate pentru diferite discipline academice sau subdiscipline ale științei (APA, n.d.).

Etica publicării – set de practici care se au în vedere în etapa publicării unei lucrări științifice, care includ verificarea faptului că autorii au obținut toate aprobările necesare din partea autorităților în vederea efectuării cercetării (dacă este cazul), au respectat regulile privind consimțământul informat al persoanelor supuse cercetării, prezintă date clare, nefalsificate și verificabile, nu se fac vinovați de plagiat sau autoplagiat, nu au înregistrat lucrarea spre publicare în mod simultan la mai mulți editori, au respectat principiile stabilirii autoratului și ale vreunui posibil conflict de interese (Sengupta & Honavar, 2017).

Bibliografie care a stat la baza alcătuirii prezentului suport de curs

American Psychological Association (APA). (2001). *Publication manual of the American Psychological Association* (5th ed.). Washington, DC, SUA: American Psychological Association.

- Etica publicării științifice

- American Psychological Association (APA). (2001). *What Are Scientific Journals?* Disponibil la <http://www.apa.org/advocacy/research/defending-research/scientific-journals.aspx>
- Bala, C. (2010). *Redactarea lucrărilor științifice*. Programul Doctoratul în școli de excelență, București.
- Castelvecchi, D. (2015). Physics paper sets record with more than 5,000 authors. *Nature*, May 15, 2015. Disponibil la <https://www.nature.com/news/physics-paper-sets-record-with-more-than-5-000-authors-1.17567>
- COPE Council. (2017). *Ethical guidelines for peer reviewers*. Disponibil la https://publicationethics.org/files/Ethical_Guidelines_For_Peer_Reviewers_2.pdf
- Gøtzsche, P. C., Kassirer, J. P., Woolley, K. L., Wager, E., Jacobs, A., Gertel, A., & Hamilton, C. (2009). What Should Be Done To Tackle Ghostwriting in the Medical Literature? *PLoS Medicine*, 6(2), e1000023. doi:10.1371/journal.pmed.1000023
- Harris, W. (2009). *How scientific peer-review works*. *HowStuffWorks.com*. Disponibil la <https://science.howstuffworks.com/innovation/scientific-experiments/scientific-peer-review.htm>
- Hull, D. (1988). *Science as a process: An evolutionary account of the social and conceptual development of science*. Chicago, SUA: University of Chicago Press.
- International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE). (2017). *Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals*. Disponibil la <http://www.icmje.org/icmje-recommendations.pdf>
- Kelly, J., Sadeghieh, T., & Adeli, K. (2014). Peer-review in scientific publications: Benefits, critiques and a survival guide. *The Journal of the International Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine*, 25(3), 227-243.
- Kennedy, D. (1985). On academic authorship. *Stanford University Research Policy Handbook*. Document 2.8. Stanford University, Office of the Vice Provost and Dean of Research. Stanford, SUA. Disponibil la <https://archive.fo/9mhR>
- Langdon-Neuner, E. (2008). Medical ghost-writing. *Mens Sana Monographs*, 6(1), 257-273. doi: 10.4103/0973-1229.33006
- Lee, C. J. (2012). A Kuhnian critique of psychometric research on peer-review. *Philosophy of Science*, 79(5), 859–870. doi:10.1086/667841
- Longino, H. (2016). The social dimensions of scientific knowledge. În N. Zalta (Ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. Disponibil la

<<https://plato.stanford.edu/archives/spr2016/entries/scientific-knowledge-social/>>

- Maddux, J. (2011). *Publishing in English language journals in psychology; Tips for increasing the odds*. Conferință susținută la Universitatea A. I. Cuza Iași în Programul Doctorat în școli de Excelență.
- Massey University. (n.d.). *What is academic writing?* Disponibil la <http://owll.massey.ac.nz/academic-writing/what-is-academic-writing.php>
- Merriam Webster. (2018). *Definition of plagiarize*. Disponibil la <https://www.merriam-webster.com/dictionary/plagiarize>
- Moffatt, B., & Elliott, C. (2007). Ghost marketing. Pharmaceutical companies and ghostwritten journal articles. *Perspectives in Biology and Medicine*, 50(1), 18–31. doi: 10.1353/pbm.2007.0009
- National Academy of Sciences. Committee on Science, Engineering and Public Policy (CSEPP). (1995). *On being a scientist: Responsible conduct in research*. Washington, DC, SUA: National Academies Press.
- Popa, M. (2016). Evaluarea raportului de cercetare și etica cercetării științifice. În M. Popa, *Metodologia cercetării (note de curs)*. București, România: Asociația de Psihologie Industrială și Organizațională. Disponibil la http://www.apio.ro/upload/mc12_eval_etica_cercet.pdf
- Poff, D. C. (2017). *Peer-review: Strengths, limitations and emerging issues. The Committee of Publication Ethics (COPE)*. Disponibil la https://publicationethics.org/files/Deborah_Poff_PRESENTATION_final_ENGLISH.pdf
- Popper, K. (1972). *Objective knowledge*. Oxford, Regatul Unit al Marii Britanii: Oxford University Press.
- Popper, K. (2008). *Conjectures and refutations: The growth of scientific knowledge* (ed. a 2-a). Londra, Regatul Unit al Marii Britanii: Routledge.
- Regalado, A. (1995). Multiauthor papers on the rise. *Science*, 268 (5207), 25. doi:10.1126/science.7701334
- Rennie, D., Yank, V., & Emanuel, L. (1998). When authorship fails. A proposal to make contributors accountable. *JAMA: The Journal of the American Medical Association*, 278(7), 579-585. doi: 10.1001/jama.278.7.579
- Sandu, A. (2009). *Dimensiuni etice ale comunicării în postmodernitate*. Iași, Romania: Editura Lumen.
- Sandu, A. (2011). Scientific writting. Epistemological and methodological considerations regarding research articles' elaboration. *Jurnalul de studii juridice*, număr suplimentar 1, 23-29.

- Etica publicării științifice

- Sandu, A. (2012). *Etică și deontologie profesională*. Iași, România: Lumen.
- Sauermann, H., & Haeussler, C. (2017). Authorship and contribution disclosures. *Science Advances*, 3(11), e1700404. doi:10.1126/sciadv.1700404.
- Sengupta, S., & Honavar, S. G. (2017). Publication ethics. *Indian Journal of Ophthalmology*, 65(6), 429-432. doi:10.4103/ij.o.IJO_483_17
- Shashabuddin, S. (2009). Plagiarism in academia. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 21(3), 353-359.
- Springer. (n.d.). Copy editing and language polishing. Disponibil la <https://www.springer.com/gp/authors-editors/journal-author/journal-author-helpdesk/copyediting-and-language-polishing/1266>
- Stoenescu, A. M. (2017). Citarea și infrațiunea de plagiat. Cotidianul.ro. Disponibil la <https://www.cotidianul.ro/citarea-si-infractiunea-de-plagiat/>
- Swedberg, K. (2008). Who is an author?. *European Journal of Heart Failure*, 10(6), 523-524. doi:10.1016/j.ejheart.2008.05.002
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.a). *About COPE*. Disponibil la <https://publicationethics.org/about>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.b). *Core practices*. Disponibil la <https://publicationethics.org/core-practices>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.c). *Allegations of misconduct*. Disponibil la <https://publicationethics.org/misconduct>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.d). *Complaints and appeals*. Disponibil la <https://publicationethics.org/appeals>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.e). *Data and reproducibility*. Disponibil la <https://publicationethics.org/data>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.f). *Authorship and contributorship*. Disponibil la <https://publicationethics.org/authorship>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.g). *Intellectual property*. Disponibil la <https://publicationethics.org/intellectualproperty>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.h). *Conflicts of interest / Competing interests*. Disponibil la <https://publicationethics.org/competinginterests>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.i). *Ethical oversight*. Disponibil la <https://publicationethics.org/oversight>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.j). *Journal management*. Disponibil la <https://publicationethics.org/management>

- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.k). *Peer review processes*. Disponibil la <https://publicationethics.org/peerreview>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (n.d.l). *Post-publication discussions and corrections*. Disponibil la <https://publicationethics.org/postpublication>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (1997). *Should we have had author consent for a randomised controlled trial of a peer review?*. Disponibil la <https://publicationethics.org/case/should-we-have-had-author-consent-randomised-controlled-trial-peer-review>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (1998a). *Questions of authorship, duplicate publication and copyright*. Disponibil la <https://publicationethics.org/case/questions-authorship-duplicate-publication-and-copyright>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (1998b). *Duplicate publication and now fraud?* Disponibil la <https://publicationethics.org/case/duplicate-publication-and-now-fraud>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (1999). *Code of Conduct and Best Practice Guidelines for Editors*. Disponibil la <https://publicationethics.org/resources/code-conduct>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (2002a). *Order of authors changing between a submitted manuscript and a published paper*. Disponibil la <https://publicationethics.org/case/order-authors-changing-between-submitted-manuscript-and-published-paper>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (2002b). *Late reinterpretation and a new author*. Disponibil la <https://publicationethics.org/case/late-reinterpretation-and-new-author>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (2003). *Code of Conduct for Journal Publishers*. Disponibil la https://publicationethics.org/files/Code%20of%20conduct%20for%20publishers%20FINAL_1_0.pdf
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (2016). *Disclosure and transparency issue*. Disponibil la <https://publicationethics.org/case/disclosure-and-transparency-issue>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (2017a). *Authorship issues from disbanded consortium*. Disponibil la <https://publicationethics.org/case/authorship-issues-disbanded-consortium>
- The Committee of Publication Ethics (COPE). (2017b). *Unethical withdrawal after acceptance to maximize the 'impact factor'?* Disponibil la

- Etica publicării științifice

<https://publicationethics.org/case/unethical-withdrawal-after-acceptance-maximize-impact-factor>

The Committee of Publication Ethics (COPE). (2018). *Editor and reviewers requiring authors to cite their own work*. Disponibil la

<https://publicationethics.org/case/editor-and-reviewers-requiring-authors-cite-their-own-work>

Tsao, C. I., & Roberts, L. W. (2009). Authorship in scholarly manuscripts: Practical considerations for resident and early career physicians. *Academic Psychiatry*, 33(1), 76–79. doi:10.1176/appi.ap.33.1.76

Tscharntke, T., Hochberg, M. E., Rand, T. A., Resh, V. H., & Krauss, J. (2007). Author sequence and credit for contributions in multiauthored publications. *PLoS Biology*, 5(1), e18. doi: 10.1371/journal.pbio.0050018

Waltman, L (2012). An empirical analysis of the use of alphabetical authorship in scientific publishing. *Journal of Informetrics*, 4(6), 700–711. doi:10.1016/j.joi.2012.07.008

Despre autor

Antonio SANDU

Antonio Sandu este profesor la Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava, România, profesor asociat la Universitatea din Oradea și Cercetător principal la Centrul de Cercetări Socio-Umane LUMEN, Iași, România. Principalele sale domenii de interes includ etica, bioetica, asistența socială și filosofia socială. Contribuțiile originale ale activităților științifice ale autorului pornesc de la construcția socială a realității și construcționismului social, așa cum se vede din perspectivă semiologică. El analizează construcția socială a realității dezvoltând propria versiune a construcționismului social care operează la intersecția dintre paradigma constructivistă și teoria acțiunii comunicative. El este autorul cărții: *Social Construction of Reality as Communicative Action* [Construcția socială a realității ca acțiune comunicativă], publicată la Editura Cambridge Scholar (2016), precum și a volumelor "*Social Work Practice: Techniques of Research and Models of Intervention: from Problem Solving to Appreciative Inquiry* [Practică socială de lucru: tehnici de cercetare și modele de intervenție: de la rezolvarea problemelor la anchete apreciative]", "*Appreciative Ethics: A Constructivist Version of Ethics* [Etica apreciativă : O versiune constructivistă a eticii]" și "*Social-constructionist Epistemology. A Transmodern Perspective* [Epistemologia social-constructivistă: O perspectivă transmodernă]", toate publicate de Lap Lambert între 2012 și 2013. A mai scris alte peste 20 de volume în limba română și engleză.